

I

Limburgs Tijdschrift voor *Genealogie*

uitgave van de Sectie Genealogie van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

Inhoudsopgave

Van de redactie	2
Franstalige familienamen in Limburg door Régis de la Haye, Misericordeplein 12 A, 6211 XK Maastricht r.delahaye@planet.nl	3
De herkomst van de familie Damoiseaux door A.S.M. (Funs) Patelski, Manensheide 16, 6343 CR Klimmen a.s.m.patelski@hetnet.nl	21
De Genealogiedag Limburg 2016 te Maastricht	32

Het LTVG verschijnt vier maal per jaar en is:

- Voor leden van zowel het Koninklijk LGOG als ook de Sectie Genealogie gratis. Het lidmaatschap van de Sectie Genealogie bedraagt voor leden van het Koninklijk LGOG € 25,00 per jaar. Leden van de Sectie Genealogie ontvangen drie maal per jaar een Nieuwsbrief.
- Een abonnement zonder enig lidmaatschap kost € 30,- per jaar.
- Losse nummers zijn verkrijgbaar voor € 7,50 per blad (excl. verzendkosten).

Voor lidmaatschappen, abonnementen en losse nummers:
Bureau Koninklijk LGOG, Postbus 83, 6200 AB Maastricht,
tel. 043 321 25 86.
Mailadres: info@lgog.nl. Website: www.lgog.nl.

Redactie: Ton van den Berg, Jan Hanssen, Bert van Laer (secretaris)
en Funs Patelski (hoofd- en eindredacteur).

Redactieadres: Uilenweg 1, 6006 SK Weert, tel. 0495 54 47 58
Mailadres: vanlaer@home.nl
Het werk van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig
Genootschap wordt in belangrijke mate ondersteund door de
Provincie Limburg.

Druk: drukkerij econoom bv beek-1

ISSN 0169-5177

Diverse rechten: Illustraties dienen vrij van rechten te worden aangeleverd. Bij plaatsing van een bijdrage wordt de auteursrechtelijke economische exploitatiebevoegdheid geacht in zijn geheel aan het LGOG te zijn overgedragen. Het LGOG kiest ervoor om het auteursdeel (50%) van de ontvangen reproductievergodingen, mede vanwege de relatief bescheiden omvang van deze gelden, niet door te betalen aan de desbetreffende freelance auteurs. Het LGOG maakt gebruik van de mogelijkheid geboden door Stichting Reprerecht om deze gelden te besteden aan een collectief auteursdoel: de gelden worden toegevoegd aan het redactiebudget, ter verbetering van de uitgaven van het LGOG.

Van de redactie

De eerste aflevering van het nieuwe jaar is vrijwel geheel gewijd aan Franstalige families in Limburg. Het eerste artikel is geschreven door archivaris Régis de la Haye, zelf drager van een familienaam afkomstig ten zuiden van de taalgrens. Hij verricht al vele jaren onderzoek naar de herkomst van families met een Franstalige naam. In zijn bijdrage geeft hij een (voorlopig) overzicht van deze families, die zich vanuit het Franse taalgebied in Limburg vestigden, met vermelding van de genealogische publicaties waarin zij terug te vinden zijn.

Een verschijnsel uit vroeger eeuwen is de migratie van Waalse pachterfamilies naar onze regio. Landbouwer Henri le Damoiseau verliet begin 18e eeuw zijn geboorte- grond en vestigde zich met zijn gezin te IJzeren, een gehucht in de heerlijkheid Oud-Valkenburg. Hij pachtte aldaar de Smitsershof. Schrijver dezes laat in een bijdrage zien hoe de plaats van herkomst van deze Waalse familie gevonden kon worden.

Henri le Damoiseau kreeg vijf kinderen die allen een partner vonden uit de goeude boerenstand. Zij en hun nageslacht zetten de familietraditie voort en boerden generatie na generatie als halfwinner op de vooral Zuid-Limburgse pachtthoeven, waarvan er in de loop der tijd verschillende in eigendom verworven werden.

Op 12 maart vindt in het Regionaal Historisch Centrum Limburg te Maastricht de Genealogiedag Limburg plaats, alweer de elfde. Ook hier wordt aandacht geschonken aan Franstalige familienamen in Limburg. Régis de la Haye presenteert dan zijn nieuwe gids *Petit Guide généalogique Liège-Limbourg*, vooral bestemd voor Franstaligen die genealogisch onderzoek willen verrichten in Limburgse archiefinstellingen, zowel in België als in Nederland.

Kortom, met enige kennis van de Franse taal kun je met de nieuwe *Petit Guide* in Limburg een stuk verder komen met je genealogisch onderzoek.

Wij wensen u wederom veel studie- en leesplezier.
Funs Patelski.

... niemand kan zich losmaken van het verleden, al was het maar vanwege de genen waarmee vorige generaties zich manifesteren.

DORINE HERMANS, DANIELA HOOGHIEMSTRA in:
Voor de troon wordt men niet ongestraft geboren,
Amsterdam 2008, blz. 8.

Foto voorzijde:

Dit verkeersbord staat bij Saint-André. Het laat zien hoe klein de afstanden zijn binnen het "Land zonder Grenzen".

Franstalige familienamen in Limburg

Wie goed om zich heen kijkt, ziet in Limburg veel families met een Franstalige of een Frans klinkende achternaam. We komen ze iedere dag tegen en dan wil ik me nog beperken tot familienamen die nu, anno 2015, nog immer voorkomen. Want als we verder teruggaan in de geschiedenis, zijn het er nog veel meer, families die uitgestorven zijn of vertrokken. Zie voor een overzicht onderstaand kader.

Deze bijdrage wil niet meer zijn dan een eerste overzicht. Er zullen in de toekomst zeker nog aanvullingen komen en vooral: er zal de komende jaren nog veel genealogisch onderzoek gedaan en gepubliceerd moeten worden, zodat in een volgend artikel veel nieuwe publicaties vermeld kunnen worden.

Legendes

Als ik wel eens vraag aan iemand die een Franstalige familienaam draagt, of het bekend is waar zijn of haar familie vandaan komt, dan hoor ik regelmatig: *uit Frankrijk* en soms ook: *en we zijn van adel*, zeker als je Le Noble of Noblesse heet . . . En als ik dan doorvraag komt er een verhaal van een *oom* of een *neef van mijn vader* die het *helemaal* heeft uitgezocht en dat de familie uit Tunesië of uit Bordeaux afkomstig was.

Bij enkele Zuid-Limburgse families met een Franstalige familienaam doen (of: deden) inderdaad de mooiste verhalen de ronde over een Franse afstamming, met zo mogelijk een adellijke afstamming. Dergelijke verhalen moeten doorgaans naar het rijk der fabelen verwezen worden.

Om met mijn eigen familie te beginnen – want ook bij ons deed een mooie legende de ronde –, wij zouden stammen uit een adellijk geslacht uit Parijs, waarvan

een protestant geworden zoon, genaamd Gilles, zich na de terreur van de Bartholomeusnacht van 1572 in het oer-katholieke hertogdom Limburg gevestigd zou hebben (hetgeen op zich al niet logisch is, want hij zou onmiddellijk het land uitgezet zijn). Daarna zou hij toch weer katholiek geworden zijn (want men moest natuurlijk verklaren waarom de familie 100% katholiek is). De schuldige van deze familielegende is ondertussen ontmaskerd. Het is Johan Constantin Delahaye, zoon van Thomas Gerard Delahaye, notaris te Sittard, die enig genealogisch onderzoek had verricht, de Limburgse familie De La Haye toen maar aansloot op de Franse adellijke familie De La Haye en zijn theorie geloofwaardig maakte met een ordinaire vervalsing.¹

Leden van de familie **Villevoye** vertellen aan wie het horen wil dat hun geslacht stamt uit het dorpje Villevoye bij Soissons en dat dat dorpje zo heet omdat men vandaar de stad Parijs (*ville*) ziet (*voit*) . . . waarschijnlijk alleen bij helder weer . . . In werkelijkheid stamt de familie Villevoye uit het dorpje Clermont in het nabije Waalse land. De naam betekent in Waals dialect gewoon *oude weg* (*vile voie*). De Zuid-Limburgse tak Villevoye stamt af van Jaspar (Caspar) Vilvoye, gedoopt in Clermont, pachter van de voorhof van Cartils, zoon van Tossaint Vilvoye die eveneens pachter van Cartils was. Caspar overleed op de hof Cartils op 29 oktober 1683, bijna 60 jaar oud. Zijn vrouw Joanna de la Haye overleed te Etenaken onder Wijlre op 24 april 1704.² De naam Villevoye wordt in Zuid-Limburg regelmatig verbasterd tot Vilvoorden of iets dergelijks.

De Maastrichtse familie **Hardy** zou afstammen, althans volgens de familielegende, van een soldaat ten tijde van Napoleon. Maar een snel opgestelde stam-

Een klein (niet compleet) lijstje van Franstalige familienamen in Limburg:

Absil, Albert, Amory, Andrien, Baadjou, Bardoul, Bartelet, Bary, Bastin, Bauduin, Beaujean, (de) Beaumont, Bellefroid, Bertholet, Bertrand, Bettonville, Bidlot, Bisscheroux, Boileau, Bonfrère, Bonhomme, Bonnet, Botty, Bougie, Boulanger, Bovy, Brackenie, Brassé, Budé, Budy, Burhenne, Bury, Cajot, Carlier, Cartigny, Cerfontaine, Chambille, Chappin, Chavagne, Clermonts, Close, Closset, Collard, Collette, Colleye, Colson, de Crassier, Crefcoeur, Cuvelier, Damoiseaux, Debougnoux, Debier, Debye, Defawe, Defesche, de Fraiture, Deguelle, Delahaye, Delamboye, Delarue, Delhougne, Delno, Delnooz, Delruelle, Delvoux, Derlon, Derrez, de Serière, Dessart, Detry (Detrixhe), Dewaide, de Warrimont, Dister, Dodemont, Dolhain, Dortu, Doyen, Dritty, Dubois, Duchâteau, Dujardin, Dumonceau, Dumoulin, Dupont, du Prée, Fanchamps, Fassotte, Fermin, Fermont, Feron, Fiévez, Fouarge, Fraikin, de Fraiture, Franquinet, Frenay, Gadet, Gadiot, Gambon, Garnier, Gatignon, George, Gerardu, Godfroy, Gouder de Beaugard, Grégoire, Guérain, Guillaume, Guillon, Hacking, Hardy, Hennequin, Henquet, Henrar, Hodiamont, Honée, Houba, Hounjet, Humblet, Jadoul, Jalhay, Jardon, Jaspar, Joffroy, Joskin, Lacroix, Lafleur, Lagro, Lahaye, Laho, Lahou, Lalesse, Laliéu, Lambermont, Lamkin, Lardinois, Laudy, Laval, Lebon, Lebouille, Leclair, Leclercq, Ledant, Lejeune, Le Noble, L'Herminez, Libot, Liégeois, Limbourg, L'Ortye, Magnée, Majoie, Maréchal, Massot, Mathot, Mawhin, Mélotte, Mialaret, Michon, Milliard, Montulet, Moreau, Moureau, Neujean, Nicolai, Nicolas, Nizet, Noblesse, Oberjé, Paquay, Passage, Pecasse, Perot, Petit, Pilet, Piron, Pirson, Plusseau, Prevos, Purnot, Rasquin, Receveur, Regout, Renkin, Rieu, Risack, Roncq, Roquet, Roulaux, Rousseau, Rouvroye, Ruwet, Schatorjé, Servais, Sivré, Soiron, Sollet, Sougnez, Stassar, Sullot, Thonon, Tilly, Titulaire, Tosquiné, Troquay, Tychon, Vaissier, Vermin, Verviers, Villevoye, Warnier, Wery, Wiché, Wigny, Xhofleer, Xhonneux . . . enzovoort . . .

reeks wijst uit dat de familie al sinds het einde van de 16e eeuw in Maastricht woonde en niets met Napoleon te maken heeft.

Toch een paar hugenoten

Allereerst, om iets zinnigs te kunnen zeggen over de herkomst van een familie, moet de vraag gesteld worden naar de confessie: katholiek of protestant. De overgrote meerderheid van de Limburgse bevolking is dan wel katholiek, er hebben altijd protestantse minderheden bestaan. In de katholieke gebieden onder Spanje en de prins-bisschop van Luik werden zij niet getolereerd, wèl in de Staatse en in enige tolerante Duitse gebieden, zoals het hertogdom Gulik (bijvoorbeeld Sittard en omgeving). In de stad Maastricht vestigden zich na 1632 dan ook enkele Franse protestanten, ook wel *hugenoten* genoemd.

Die protestantse families trouwden onder elkaar en daarenboven binnen de eigen sociale klasse. Dit verschijnsel heet *endogamie*. Men kan dus ware netwerken van huwelijksverbintenissen reconstrueren, bijvoorbeeld bij de protestantse families in Maastricht, zoals de families Du Castel, Collard en Blancheteste.³

Na de herroeping van het Edict van Nantes in 1685 door koning Lodewijk XIV kwam er weer een trek van hugenoten uit Frankrijk naar landen waar ze in vrijheid hun godsdienst konden belijden. Abraham **Saint-Martin** uit Montauban in Zuid-Frankrijk trouwde met een meisje uit Sedan. De ene dochter werd stapelverliefd en trouwde met Jean **Mathourné**, een protestantse jongen uit Verviers, maar een armoedzaaier. De andere dochter trouwde op stand met de rijke Claude Jean Baptiste **Escallier**, een bankier uit Langres in Frankrijk. De armoedzaaier werd door zijn schoonvader onterfd. Maar ondanks de sociale verschillen bleef men wèl binnen de Waalse kerk van Maastricht.⁴

Uit Sedan kwam ook de familie **Michon**. Via de Maas waren er van oudsher veel verbindingen met Sedan en de herroeping van het Edict van Nantes in 1685 dreef vele vluchtelingen naar plaatsen die ze al kenden. Rond 1740 vestigde de familie Michon zich in Maastricht. Paul Michon (ook Paulus), calvinistisch gedoopt in Maastricht (Waalse gemeente) op 14 maart 1751, zoon van Jean Michon, weduwnaar, geboren in Sedan, en Maria Lardet uit Leiden, trouwde katholiek in Maastricht (St.-Catharina) op 27 augustus 1775 met Anna Francisca Josephina Sturbin, gedoopt in Namen op 20 september 1756, overleden in Maastricht op 22 juni 1829, dochter van Nicolaas (Josephus) Sturbin en van Anna Catharina Basseur (Brouwers). Ze woonden in de Koestraat. Hij liet zijn kinderen katholiek dopen in de Sint-Nicolaaskerk.

Sommige van deze protestantse families stammen af van Franse militairen. François Louis **de Serière du Bisournet**, geboren in Thoiras (departement Gard), was officier in dienst van de Staten-Generaal. Omdat hij van calvinistische religie was, kon hij een bestuursfunctie krijgen, en werd hij schepen van Dalhem. Op 30 maart 1765 trouwde hij met Marie **Caron**, dochter van de dominee van Dalhem. De natuurlijke zoon van hun dochter Henriette Sophie (ondertussen katholiek geworden), Lowie Victor Deseriere (of: Serjere en andere verbasteringen), werd de stamvader van de Nederlandse tak, maar in een verhaspelde schrijfwijze:

Desserjer. Bij KB van 27 november 1973 kreeg deze familie haar oorspronkelijke naam weer terug: De Serière du Bisournet.

Protestanten waren er ook bij de soldaten die in de vestingstad Maastricht in garnizoen lagen. Eén van hen was Jean-Abraham **Mamin**, in het huidige België geboren als zoon van een protestantse Franstalige Zwitserse soldaat en van een Duitse moeder (dus een echte Maastrichtenaar. . .), die de eerste ambtenaar van de Burgerlijke Stand werd in Maastricht en daarmee de

Portret van Anne Marguerite ("Nanon") Saint-Martin, dochter van Abraham Saint-Martin uit Montauban (particuliere familiecollectie).

allereerste ambtenaar van de Burgerlijke Stand van heel het huidige Nederland. Hij trouwde in de Waalse kerk van Maastricht op 10 april 1791 met Wilhelmine Charlotte Henriette **Bosc de la Calmette**. Het echtpaar kreeg geen kinderen en daarmee stierf de Nederlandse tak van de familie Mamin uit.⁵

Pierre Etienne **Monachon**, naar Maastricht gekomen als kapitein van een Zwitsers regiment in dienst van de Staten-Generaal, was weliswaar in eerste huwelijk in de Waalse kerk van Maastricht getrouwd, maar hing al snel het geloof aan de wilgen. Hij was in de Franse tijd de beruchte rabiaat antikerkelijke commissaris van het Directoire Exécutif bij de Municipaliteit van Maastricht. In 1800 werd hij lid van de gemeenteraad en in 1801 burgemeester van Maastricht en dat zou hij blijven tot 1808.

De Limburgse familie **Maréchal** stamt af van de soldaat François Maréchal, een soldaat uit Rolle in het Zwitserse kanton Bern, die in 1775 in Scheveningen trouwde. De familie was van oorsprong protestant, maar werd later, toen ze van Den Bosch naar Limburg trok, katholiek.⁶

De eerste schifting protestant-katholiek is doorgaans

ook een schifting stad-platteland. Hugenoten en protestantse soldatenfamilies vinden we meestal in de grote steden en bij voorkeur in een grote garnizoensstad als Maastricht.

Vertalingen en verbasteringen

Behalve familienamen die duidelijk Franstalig zijn, kent Limburg ook familienamen die wel degelijk van Franse of Waalse oorsprong zijn, maar ondertussen zodanig *vernederlandst* of *gelatiniseerd* zijn dat de naam niet meer *Frans* klinkt, zoals Bastings, Colijn, Collings, Costongs, Godding, Hackeng, Hoenjet, Hustinx, Lassauw, Mordang, Orbons, Rondagh, Soogeele, Titulaer, Tossings, Vilvoorden, van Wersch of Vraetzen. Daarover zo dadelijk meer, want het zijn allemaal Waalse familienamen. Net als de Latijns klinkende namen Petri, Sarolea of A Campo. En als ik u zeg dat de Maastrichtse familienaam Willems van oorsprong Franstalig is, dan gelooft u mij niet, en toch is het zo. De naam Willems werd in Aubel in de 18e eeuw de vernederlandsing van de familienaam Wiem (of Wyèm de Wadeux), uit het Waalse land van Herve.

Een familienaam kon men vroeger ook gemakkelijk vertalen. Dergelijke vertalingen van familienamen komen meer voor dan men misschien denkt, zeker in het taalgrensgebied. Een bekend geval is dat van de familie Mertens, afkomstig uit het gehucht Ter Velde onder Aubel, net op de taalgrens, die vanaf het begin van de zeventiende eeuw bekend is onder de latinisatie **A Campo**, onder de Nederlandstalige variant Van 't Velt en onder het patroniem Mertens. Merkwaardig genoeg is in Nederlands- en in Duitstalig gebied de latinisatie A Campo behouden. Martinus à Campo, overleden in Heerlen op 24 september 1693, pachter van hoeve De Vrank onder Heerlen, is de stamvader van de à Campo's in Limburg.⁷

Mijn eigen familienaam **De La Haye** werd in de zestiende en de zeventiende eeuw door een ijverige pastoor of griffier enige malen vertaald met Van der Hagen of Von der Hecken. Deze vertaling is gelukkig niet ingeburgerd! Ondertussen tel ik in de archieven al 180 verschillende schrijfwijzen van mijn familienaam. Bij een tak van een (geheel andere) familie De La Haye uit Thimister, die zich in de zeventiende eeuw vestigde in het toen Nederduitse Walhorn, sloeg de vertaling wél aan: daar werd de naam De La Haye vertaald in **Hagen** en bleef deze vertaling in gebruik. Beroemde naamdragers van dit geslacht zijn Joannes Joseph Haghen, abt van Kloosterrade, en zijn broer Cornelius Haghen, pastoor van Brunssum. Aangezien in deze familie slechts de tak die zich in Walhorn vestigde zijn naam vertaalde, kan men concluderen dat dit gebeurd is om de integratie te bevorderen.⁸ Maar ook het tegenovergestelde kwam voor: de vertaling van de landstaal in een vreemde taal. Een voorbeeld is de Maastrichtse gewerkmakersfamilie Van der Haeven, die in de jaren 1670 haar naam vertaalt in De La Haye.⁹ En in de zeventiende eeuw is Maastricht zeker geen Franstalige stad . . .

Op 24 oktober 1719 trouwde Georges Leclercq (Clerx) in Visé met Marie Vandenberg. Maar bij de doop van hun eerste kindje, in Visé, op 27 december 1720 heette de moeder opeens Marie **Dethier**. Logisch, want het Waalse woord "thier" betekent immers "berg".

Ze had ook Dumont kunnen heten. Want de grote musicus Henri **Dumont**, opgeleid bij het Onze Lieve Vrouwekapittel van Maastricht en werkzaam in Parijs aan het hof van de Zonnekoning Lodewijk XIV, was gedoopt in Borgloon (Looz) onder de naam De Thier.

Vertalingen van namen komen natuurlijk regelmatig voor in taalgrensgebieden, waar alles, ook familienamen, twee varianten kunnen hebben, een Franstalige en een Nederlandstalige. Het dorpje Warsage heet daar ook Weerst. En de familie die haar naam aan dat dorpje ontleent, heet dus van Wersch of de Warsage.¹⁰

En dan zijn er nog de gewone verbasteringen, fouten en slordigheden. Familienamen kunnen onherkenbaar verbasterd worden, zodanig dat Franstalige familienamen niet meer als Franstalig herkend worden. Dit lot treft natuurlijk bij voorkeur namen die niet begrepen worden. Matthijs **Quaedvlieg** en Maria Hall uit Schaesberg hadden een zoon Matthijs, gedoopt te Schaesberg op 17 november 1750, die kleermaker was en naar Cromvoirt in Noord-Brabant verhuisde, waar hij in het huwelijk trad met Ariaantje Vos. Zijn familienaam werd daar echter niet begrepen en ingeschreven als *Quaadvlied*. . . in Brabant zijn nu eenmaal veel vlieten! De dochter van Matthijs, gedoopt in Cromvoirt op 14 juni 1798, kreeg als spelling van haar naam *Kwaadvliet*. Een andere familie Quaedvlieg maakte het nog bonter. In 1660 trouwde Joannes Quadflegen, uit Würselen bij Aken, in Sint-Martens-Voeren met Meycken Hunnen. De naam Quadflegen werd daar in de volksvorm vervormd tot Kofly. De naam komt ook nog voor onder de varianten Cofly, Coefli, Couvely en Coefliir. Hun oudste zoon Lenart trouwde ca. 1690 in Hermée bij Luik, in Franstalig gebied, met Catherine Stassart. Hier werd de naam vervormd tot . . . Cuvelier. De familie kwam daarna weer terug in het taalgrensgebied en pachtte gedurende enige generaties hoesves van de commanderij Alden Biesen. De naam Cuvelier komt in het Franse taalgebied overigens veelvuldig voor, maar in de betekenis van *kuiper*.

Een van de meest beruchte problemen met Franstalige familienamen ten noorden van de taalgrens is de spelling. Hoeveel pastoors, hoeveel kapelaans, hoeveel ambtenaren van de Burgerlijke Stand kenden voldoende Frans om een naam goed te kunnen spellen? Niet veel, zo blijkt uit de praktijk. Maar wisten de familieleden zelf wel hoe hun naam geschreven moest worden? En waren pastoors die familienamen inschreven in doopregisters soms niet hardhorig? De Waalse naam Soxhelet werd door de pastoor van Heerlen verbasterd tot Sogeler, Zogele, Soogeele of Zogeele, en de ambtenaar van de Burgerlijke Stand bedacht er nog een paar varianten bij.¹¹ De naam **Fouarge** (het Waalse *fowarge* betekent smid) wordt verbasterd tot Vorage, Voragen, Voraetzen of Vraetzen. En de Henegouwse naam **Drouillon** wordt in Beegden het weinig flatteuze *Droljong*.¹²

Franstalige huis-tuin-en-keukennamen

Dan zijn er de families die van huis uit katholiek zijn en een Franstalige naam dragen, waarvan de herkomst niet bekend is en ook niet uit de naam blijkt. Ze dragen een familienaam die zo algemeen is dat hij afkomstig kan

zijn uit heel het Franse taalgebied, vanaf de zuidgrens van Maastricht tot aan de Pyreneeën. De familienaam **Delahaye** komt in veel streken in Frankrijk voor, met name Frans-Vlaanderen, Bretagne en Normandië.

Datzelfde geldt ook voor té algemene namen als **Doyen, Dubois, Duchateau, Dumoulin, Dupont, Godfroy, Hardy, Lacroix, Lejeune**, die men tegen kan komen in heel het Franse taalgebied. In al die gevallen kan alleen door archiefonderzoek de herkomst achterhaald worden en eventueel aangesloten worden op een genealogie in het land van herkomst.

De landbouwersfamilie **Debye** is al in de 17e eeuw te vinden het in huidige Zuid-Limburg. De beroemdheid van de Maastrichtse professor Pie Debye, winnaar van de Nobelprijs in 1936 voor scheikunde, heeft aanleiding gegeven tot enig genealogisch onderzoek naar zijn familie, maar zonder aansluiting te vinden met het Waalse land.¹³ Ook de etymologie helpt ons niet verder, het Waalse woord *by* betekent gewoon een molenbeek. En molenbeken zijn er overal.

Typisch Luiks

Maar er zijn ook Franstalige familienamen die aan de schrijfwijze te oordelen met zekerheid uit Wallonië komen, de meeste zelfs uit het nabije Luikse land. Allereerst is er die typische Waalse 'xh', zoals **Soxhlet, Randaxhe, Xhafflaire** of **Xhonneux**, die wel uit het Luikse land móét komen. Verder zijn er typisch Waalse

familienamen die zijn afgeleid van een patroniem (familienaam afgeleid van een voornaam) of een beroep, zoals **Bastin**, met de Nederlandse variant **Bastings** (< Sebastianus), **Bertholet** (< Bartholomeus), **Colleye** en **Collin** (Collijn < Nicolaas), **Detry** en **Detriche** (< triche = ontginning), **Frambach** (< Frambachius), **Hacking** (< Hacquin), **Henquet** (< Johannes), **Hoenjet** (< Hoigne, Honnet, voornaam), **Humblet** (< Hubertus), **Hustinx** (< Augustinus), **Jamar** en **Jamin** (< Jacobus), **Joskin** (< Josse = Joost), **Nizet** (< Dionysius), **Orbons** (< Orban, Urbanus), **Randaxhe** met de Nederlandse variant **Rondach** of **Rondags** (< Randachius), **Stassart** (< Eustachius), **Tonnard** (Tonnaer) (< Antonius), **Tossing** (< Toussaint), of namen afgeleid van een beroep, zoals: **Fouarge** (Waal woord voor smid, met de Nederlandse verbasteringen **Fouraschen, Vraetzen, Vorage**), of **Feron** (smid). Eén van de hoofdstraten van Luik heet nog altijd de "Féronstrée" (straat van de smeden). De naam **Wiché** betekent *guichet* (loket) en als men weet dat de oude stadspoort van Dalhem *Le Wichet de la Rose* heette, dan weet men genoeg. En als de naam **Liégeois** niet uit Luik komt, dan weet ik het niet meer.

Over deze categorie van Franstalige familienamen kan voorlopig alleen gezegd worden dat ze in ieder geval stammen uit het nabije Wallonië. Verder kan alleen genealogisch archiefonderzoek iets zeggen over de exacte herkomst van die families.

Gelukkig zijn er ook familienamen die eigen zijn aan een bepaalde plaats, zoals het gezegde dat alle Wolfs' en uit Eijsden komen. Zo weten onderzoekers met enige genealogische ervaring dat alle naamdragers **Risack** oorspronkelijk uit Visé komen. In het begin van de achttiende eeuw vestigt zich een Antoine Rysack (Rijsack, Risac, enz.) in Venlo. Hij trouwde er met Elisabeth Duer en is de stamvader van de Venlose familie **Rijsack**, nu uitgestorven. Zijn familielid Bartholomeus Risack, gedoopt in Visé op 12 februari 1697, trouwde in Venlo met Maria Ida Albers, maar is ondertussen al burger van Maastricht en koopt het pand *De Vogelstruys*, dat hij laat herbouwen.¹⁴

Hetzelfde geldt voor de familie Libotte. Jean **Libotte** (Libot) trok halverwege de 17e eeuw naar Roermond en vestigde zich daar als meester-smid. Hij trouwde met Joanna Cleinen. De familie Libotte komt uit Visé en omgeving en heeft zelfs een adellijke tak.¹⁵ De Roermondse familie Libot zou uit Luik komen, maar het is een typische naam uit Visé. Of is met Luik het prinsbisdom bedoeld? Want wanneer bij een inschrijving in een burgerboek wordt vermeld *uit Luik*, dan is daar niet altijd de stad Luik mee bedoeld.

Een andere categorie van Franstalige familienamen, zonder twijfel afkomstig uit Wallonië, zijn herkomstnamen, ontleend aan een plaatsnaam of de naam van een gehucht, zoals **Cerfontaine, Clermonts, Crasborn**,¹⁶ **Debougnoix, Defauwe, Delnooz, Fanchamps** (= Favechamps, exclave van Mortier), **Lambermont, Mawhin** (Mauhin), **Sarolea** (Sarolay), **Thimister, Troisfontaine**, allemaal familienamen die het stamboomonderzoek onmiddellijk kunnen oriënteren naar de goede plek.

Maar voorzichtigheid is geboden: zo heeft de familienaam **Teheux** niets te maken met het plaatsje

De Vogelstruys is het meest bekende café van Maastricht. Het is gebouwd in 1730 en was toen eigendom van de uit Visé afkomstige maar in Venlo getrouwde Bartholomeus Risack. Op de gevelsteen prijkt dan ook het jaartal 1730.

Een oldtimer motor Sarolea uit de fabriek van Herstal.

Theux, maar komt hij van het Waalse woord *techeux*, dat *wever* betekent en de naam heeft gegeven aan een familie afkomstig uit Nivelles.¹⁷

En de naam **Lardinois** duidt op iemand uit de Ardennen, evenals de Nederlands-achtige variant Darding.

De Heerlense spoorwegondernemer Henri **Sarolea** (1844-1900), naar wie in Heerlen een grote winkelstraat is vernoemd, was geboortig van Maastricht, maar stamde uit een familie uit Aubel. De familie ontleent haar naam natuurlijk aan het gehucht Sarolay bij Argenteau. De naam Sarolea is ook goed bekend bij liefhebbers van motor-oldtimers, uit de oude motor-fabriek in Herstal. Er rijden er nog altijd!

Al deze genoemde familienamen duiden op plaatsen of gehuchten tussen Maastricht en Luik, meestal in het Land van Herve. En dat is niet voor

niets, want het Land van Herve blijkt één van de hoofdleveranciers te zijn van Franstalige familienamen in Zuid-Limburg.

Waalse pachters en boeren

Veel Franstalige namen in Zuid-Limburg zijn binnengekomen via Waalse pachters, die wij in de 17e en de 18e eeuw aantreffen op de vele grote boerderijen of kasteelhoeven die Zuid-Limburg rijk is. We hoeven ze niet ver te zoeken, ze komen allemaal uit het nabije Wallonië, van niet ver over de taalgrens.¹⁸ Naar een aantal van deze families is al goed archiefonderzoek gedaan.

De stamboom van de familie **Bettonville** gaat terug tot circa 1400. Ze komt uit het Luikse. Eind 16e eeuw gaat Laurens Bettonville de Gasthuishof in Wijlre pachten. De familie heet ook wel eens Swinnen of Swenne.¹⁹

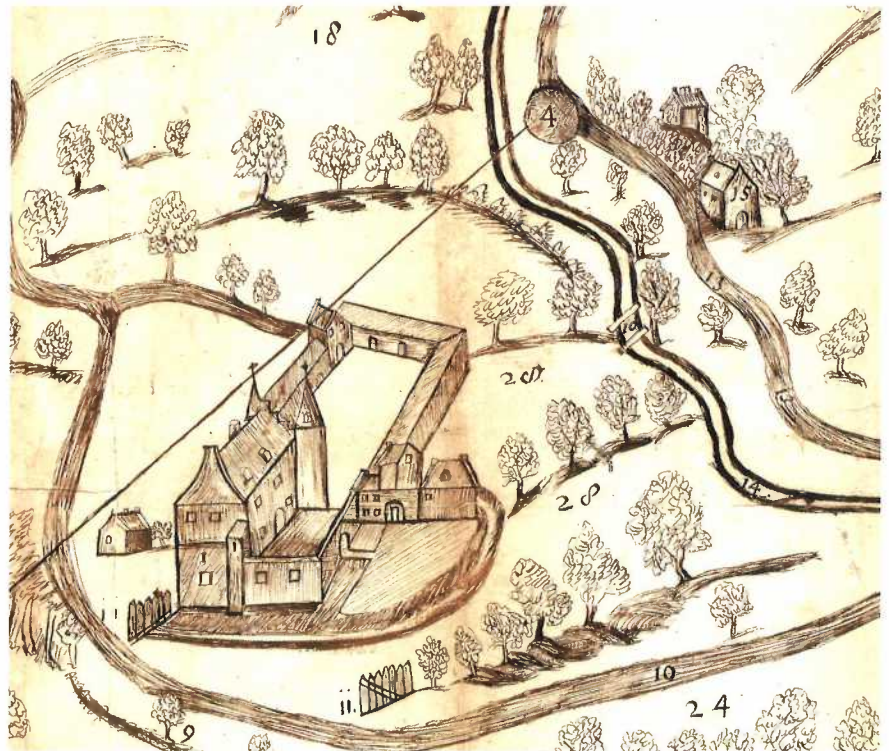
De familie **Hackin** komt al rond 1500 voor in het dorpje Bolland. In de 17e eeuw trok een tak van de familie richting Gulpen in Zuid-Limburg. Nu heet ze Hackeng of Hacking.

Ook over de familie **Damoiseaux** bestaat een publicatie.²⁰ Niet bekend bij de auteur was dat de oudste Damoiseaux gegoed was in Feneur²¹ en geboortig was van Bolland.²²

Winand **Loyson** wordt ca. 1618 pachter van een hoeve te Walem onder Klimmen en ca. 1635 pachter van de hoeve van kasteel Neubourg onder Gulpen. Simon Loyson is in de jaren 1660 pachter van Cartils onder Wijlre. Over deze familie, afkomstig uit Dalhem, bestaat een publicatie.²³

De Zuid-Limburgse familie **de La Haye** (Delahaye) stamt af van Winand de la Haye, die in 1621 met vrouw en kinderen zijn stamdorp Saint-André verlaat om de hoeve Oensel bij Beek te gaan pachten. Daarna pacht

Winand de la Haye, de vader van Anne de la Haye, was pachter op de hoeve (28) van kasteel Cartils (1). Gerard Ruet was pachter op de hoeve Rode Cartils (15). De twee boerderijen waren van elkaar gescheiden door de Eyserbeek (14). Maar er lag een bruggetje (10) en over dat bruggetje kon Anne gaan vrijen met Gerard. Het resultaat bleef dan ook niet uit: Anne kreeg een dikke buik en de beide geliefden moesten trouwen. Uit dit avontuur stamt de Zuid-Limburgse familie Ruwet (Rouwet, Ruwette, enz.). [RAL, kaartencollectie, cat.nr. 647, detail]

hij nog de hof Ingenop in Bunde, de kasteelhoeve Cartils in Wijlre, de Borghove in Wijnandsrade en de hoeve Oberfronrath. Hij overlijdt in Kerkrade, naar schatting 85 jaar oud, op 22 december 1665. De familie heeft zich wijd en kinderrijk verspreid in de nu zo genoemde Oostelijke Mijnstreek en in het aangrenzende Rijnland.²⁴

De Zuid-Limburgse familie **Ruwet** stamt af van Gerard Ruet, geboren in Saint-André in 1618, die rond 1640 de hoeve Rode Cartils ging pachten. In diezelfde periode pachtte de hiervoor genoemde Winand de la Haye de hoeve Cartils. Deze had een knappe dochter, Anne. En tussen beide pachthoeves liep een beekje, de Eyserbeek. En over die beek lag een bruggetje. Via dat bruggetje kwamen Gerard Ruet en Anne de la Haye met elkaar in contact. Letterlijk. Het werd dus een moetje. Maar ze waren volle neef en nicht. De bloedverwantschap was zo nabij dat dispensatie in Rome aangevraagd moest worden. Het koppeltje trouwde op 19 augustus 1642 in Wijlre. Anne had al een heel dikke buik (en de zegen van de paus).²⁵

De familienaam **Dodemont** is een samentrekking van d'Odemont, dat op zijn beurt afgeleid is van De Wodémont. Wodémont is een kasteel, waaraan ook een heerlijkheid en een schepenbank verbonden waren, gelegen op het gedeelte van Neufchâteau dat behoorde tot het hertogdom Limburg, namelijk op de linkeroever van de Berwinne. Op veel historische kaarten wordt Wodémont overigens foutief als onderdeel van het graafschap Dalhem ingetekend. Ene Mathy of Matteiÿ d'Odemont is sinds 1652 pachter van het Onze Lieve Vrouwekapittel van Aken te Gulpen.²⁶

De Zuid-Limburgse familie **Laval** heeft niets te maken met de Franse stad Laval (departement Mayenne), noch met de Franse collaborateur-premier

Het gehucht Leval, ook wel genoemd Les Vaux, in het dal van de Ruisseau de Bolland, bij Saint-Remy, is de bakermat van de familie Deleval, ook wel genoemd Levaux of Laval.

Pierre Laval uit de Tweede Wereldoorlog, maar stamt af van Pierre Laval (de la Val, de Val, enz.) uit Mortroux, die in 1664 in Heerlen trouwt met Peetjen Lintjes oftewel Petronella Lintgens, zich allereerst vestigt in Eys en daarna in Ubachsberg. De familie De Leval ontleent haar naam aan het gehucht Leval (Les Vaux), 1 km ten zuiden van Saint-Remy.

Halverwege de 17e eeuw duikt in Moorveld bij Meerssen de familie **Honée** op als landbouwer-grond-eigenaar.²⁷

De bekende Heerlense familie **De Hesselle** stamt af van Pasqueau de Hesselle, uit Charneux, die van 1665 tot 1668 pachter was van de kasteelhoeve van de Bongard in Simpeldveld en daarna de rest van zijn leven de hoeve Crombach van de abdij Rolduc pachtte. Hij boerde zo goed dat hij in 1697 de hoeve de Vrank in Heerlen kon aankopen. Hij zorgde ook voor de kinderen van zijn zus, de familie **Goor**, uit Henri-Chapelle, die zich door zijn toedoen in Kerkrade kon vestigen.²⁸

De familie **L'Ortye** stamt af van een zekere Jaspar, geboren ca. 1415, die de hoeve Davipont in Mortroux pachtte. Jean Jaspar, die zich vestigde in Trembleur, kreeg de bijnaam *L'Ourteilhe*, naar het Waalse woord *oürtêye, oürtêye*, in het Frans *ortie*, dat brandnetel betekent.²⁹ Was hij misschien net als een brandnetel, ietsjes prikkelbaar? De familie verspreidde zich in de 16e eeuw onder die naam verder in Trembleur en Mortier. De eerste L'Ortye verscheen omstreeks 1670 ten noorden van de taalgrens. Jean L'Ortye, gehuwd met Margaretha de Hesselle, pachtte in 1690 de Borchhof in Wijnandsrade.³⁰ Vrachtwagens met het opschrift *L'Ortye L'Ogisch!* zijn tegenwoordig een bekende verschijning op de Zuid-Limburgse wegen.

Eigenlijk heet de familie L'Ortye dus **Jaspar** en onder die naam ging een andere tak van de familie in de geschiedenis verder. Kort na 1750 vestigde zich Thomas Jaspar, gehuwd met Catharina Ruwet, als pachter van de gravin van Geulle in Moorveld. Zijn kinderen bleven er wonen en zorgden voor nageslacht, de jongens onder de naam Jaspar. Uit deze familie stamt Edmond Jaspar (1872-1946), jurist en kantonrechter, één van de oprichters van de vereniging Veldeke en auteur van het boekje *Kint geer eur eige stad?* met een rondleiding door Maastricht. Zijn zoon, eveneens Edmond geheten, was diplomaat en werd in 1946 de eerste secretaris-generaal van de Benelux.

De Zuid-Limburgse familie **Dortu** stamt af van Laurent Dortu, die vanaf 1698 de hoeve van kasteel Haren onder Voerendaal pacht.³¹

Het leuke van archiefonderzoek is dat men soms iets vindt dat men helemaal niet zoekt. Een toevalsvondst heet dat. Het betrof de familie **Dupont**, die mij al langer interesseerde. Jaren geleden, toen ik nog op het Rijksarchief werkte, kreeg ik eens van een heer uit Breda (ik weet niet meer wie hij was) in verband met de familie Dupont de vraag waar toch *Schaan bij Maastricht* wel kon liggen. Toen ik hem antwoordde dat het de dialectvorm was van Scharn kon hij ermee verder. Enige tijd geleden kwam er nog een vraag binnen via het bureau van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap, ook over Dupont. Bij toeval (ik zocht iets anders) trof ik in de gichten van Mortroux het pachtcontract aan van Jean du Pont op de hoeve Blankenberg in Cadier. Daarmee had

ik de aansluiting van de Zuid-Limburgse familie Dupont gevonden. Ze was dus afkomstig uit Mortroux. Tevoren heette ze *de Pont en Vaux*, naar het gehucht Pont en Vaux onder Fraipont, aan de Vesdre. Alle Zuid-Limburgse (en Hollandse) Dupont-naamdragers stammen af van deze Jean Dupont, die vanaf 1701 de hoeve van kasteel Blankenberg onder Cadier pachtte. Deze familie Dupont bleek begin 17e eeuw ook nog verwant met mijn eigen familie De la Haye, via het huwelijk van Petronelle de la Haye met Collin de Pont en Vaux. Dupont is dus geen gewone naam als "van de Brug", maar een herkomstnaam die verwijst naar een gehucht, namelijk Pont en Vaux in de voormalige gemeente Fraipont.³²

Over de familie **De Warrimont** verscheen in 2013 een uitgebreide genealogie. Ze heette van oorsprong De Bouxhmont, daarna Fortemps de Loneux. Een van de telgen van deze familie, Cornet de Loneux le jeune,

L'Ortye L'Ogisch!... een logische verschijning op de Zuid-Limburgse wegen.

vestigde zich in de jaren 1570, bij gelegenheid van zijn eerste huwelijk, op de hoeve Warrimont. Sindsdien heten zijn afstammelingen *De Warrimont*. Dat verklaart ook waarom de families Fortemps de Loneux en De Warrimont hetzelfde wapen voeren. In 1722 trouwde Nicolaas Joseph de Warrimont met Anne Jeanne Meester, waardoor de boerderij De Peul in Noorbeek in bezit van de familie kwam die er nog altijd eigenaresse van is. Ze beschikt over een mooi en rijk familiearchief. Voor het eerste deel van het boek over de familie De Warrimont is echter geen archiefonderzoek gedaan, maar zijn kritiekloos de gegevens van enkele websites overgenomen. Het tweede deel is geschreven aan de hand van het familiearchief. Het eerste deel van dit boek is dus een voorbeeld van 'hoe het niet moet', het tweede deel een voorbeeld van 'hoe het wel moet'.³³

Handelaars, werk- en kermisvolk uit het land van Herve

De *echte* Limburgers zijn niet de bewoners van de huidige provincie Limburg, een kunstmatige creatie van 1815 die van koning Willem I de totaal foutieve naam *Limburg* kreeg opgedrongen, maar die van het oude hertogdom Limburg, één van de vier Landen van Overmaas. En binnen dat oude hertogdom Limburg blijken veel families te komen uit het Land van Herve.

Het stamgehucht van de familie **Gouder de Beaugard** is het goed Beaugeward (Berward), bij Charneux in de bank van Herve, waar op het einde van de 16e eeuw voorkomt Art de Berward, ook genoemd Art Goeder de Berwarde.³⁴

Ondertussen weten we ook meer over de familie **Soxhelet**, die in Limburg voortleeft onder de verbastering **Soogelee**. Deze familie stamt af van een zeker Olivier Soxhelet, uit Charneux, die in 1697 in Heerlen trouwt met Ida Nelissen. Uit de inschrijvingen van de pastoor van Heerlen blijkt dat de jongen niet wist hoe zijn voornaam en zijn familienaam geschreven moesten worden, en de pastoor, die het ook niet wist, was blijkbaar wat hardhorig en maakte er maar wat van.³⁵ De tak die doorgaat onder de schrijfwijze Soogelee (met twee oo's) meent nu dat ze deftiger is dan de tak Sogelee met één o...

Nicolaus (Claes) **Nicolai** trouwt in Nuth op 22 april 1719, met toestemming van de pastoor van Aubel, met Cornelia (Neleken) Horsmans. Hij komt dus uit Aubel. Hij overleed op 30 augustus 1741 te Nierhoven-Nuth.

De Limburgse familie **Bougie** (Beaugi, Boggij, Bougi, Bogi, Buschij, Bousschij, Borseij, Bossi, Bolsi en Bouget) stamt af van Joannes Bougie die tegen 1750 in Puth-Schinnen opdook en met Maria Franssen uit Sweikhuizen trouwde. Van daaruit verspreidde de familie zich eerst naar Spaubeek en Munstergeleen en vervolgens door de hele regio. Maar we weten niet waar de goede man vandaan kwam.

En ook de familie **Lacroix**, die zich in de 17e eeuw in Gulpen vestigde, moet wel uit het nabije Waalse land komen. De familienaam (de) la Croix komt in het oude hertogdom Limburg en in het graafschap Dalhem veel voor.

De aansluiting met de herkomst is redelijk snel te vinden, wanneer de familie zich tegen het einde van de achttiende eeuw in Zuid-Limburg vestigt, omdat dan de aktes van de Burgerlijke Stand onmiddellijk informatie geven over de geboorteplaats.

De familie **Beaujean** stamt af van het echtpaar Sébastien Beaujean en Marie de Beur uit Herve, dat zich ca. 1786 met drie zonen vestigt in Heerlerheide. Het waren reizende handelaars, "kukeskremers", allereerst handelaars in eieren, later ook in vee en andere goederen. De groothandel in eieren bleef nog tot ver in de twintigste eeuw de voornaamste bezigheid van één van de takken van de familie Beaujean.³⁶ Een andere tak Beaujean stamt af van Pierre Beaujean uit Neufchâteau, in Aubel in 1739 getrouwd met Helena Gerard, die tot aan zijn overlijden in 1798 pachter was van de hoeve Hartelstein bij Itteren.

Einde 18e eeuw vestigde zich in Heerlen Thomas **Albert**, gehuwd met Anne Marie Debeur, afkomstig uit Herve. Hij woonde in het buurtschap Geit in Heerlerheide met als beroep katoenspinner.³⁷

De familie **Lebouille** stamt af van ene Mathieu Lebouille, zoon van Petrus Lebouille en Catharina Watelet, die op 16 juli 1791 in Schinnen (maar het huwelijk staat ingeschreven in Amstenrade) trouwt met Anna Catharina Rosenboom uit Amstenrade. Bij de doop van een van zijn kinderen staat zijn beroep vermeld: *venator toparchæ de Amstenraed* [jager van de heer van Amstenrade]. Hij kon in ieder geval schrijven, want bij de dopen van zijn kinderen tekende hij: *Mathieu Lebouille en qualite de pere* [Mathieu Lebouille in de hoedanigheid van vader]. Hij was afkomstig uit Saint-Remy, in het Oostenrijkse land van Dalhem en overleed in Amstenrade op 18 januari 1828.

Dieudonné **Burhenne**, afkomstig uit Herve, trouwde in Venlo in 1836 met een Venloos meisje en is de stamvader van de Nederlandse tak Burhenne.

Xhofleer is een Limburgse familie die generaties lang als kermisexploitanten de kost verdiende. De naam is een verbastering van **Xhofflaire** < Xhaflaire. Nicolaas Joseph Xhaflaire werd geboren op 7 december 1811 in Chereuxe-Heuseux, als zoon van Maria Catharine Xhaflaux en een onbekende vader. Hij trouwde in Roermond 5 maart 1832 met Maria Catharina **Bovy**. Hun zoon Laurentius was kermis-exploitant, panoramahouder en carrouselhouder.

Pas in de 19e eeuw kwam de familie **Dubois**, afkomstig uit Froidthier in het Land van Herve, naar Eijsden en vestigde daar een geslacht van apothekers, dokters en burgemeesters. Het meest bekende lid uit dit geslacht is de paleontoloog prof. dr. Eugène Dubois (1858-1940), die in Nederlands-Indië in de jaren 1890 belangrijke opgravingen deed.³⁸

De familie **Savelberg** alias **Sauvènière** komt uit Charneux,³⁹ de familie **Massin(gh)** de Froidthier uit Clermont en de naam van Catharina **Schernuit** uit Etenaken is vermoedelijk een verbastering van "Charneux". Ze komen alle uit het land van Herve.

Ja, de Zuid-Limburgse meisjes oefenden klaarblijkelijk een grote aantrekkingskracht uit op Waalse jongens.

Uit de Voerstreek . . . of nét over de taalgrens

Sommige families hoeven maar nét de taalgrens over te steken. In de meeste gevallen is met enig archief-onderzoek, maar dan zowel aan de Nederlandse als aan de Belgische kant van de taalgrens, snel te achterhalen waar de naam vandaan komt, als de familie naar Nederlandstalig gebied is verhuisd tegen het einde van de achttiende of in de loop van de negentiende eeuw.

De Zuid-Limburgse familie **Joskin** stamt af van Joannes Jacobus Joskin, geboren in 's-Gravenvoeren. Joskin trouwde op 17 april 1817 in Gronsveld met Maria Elisabeth Offermans en werd de stamvader van

Lucas Steegh
aan het werk
met een
oplegger van
Joskin.

de Zuid-Limburgse familie Joskin. De oudere generaties woonden overigens in Aubel en Melen. De fabrikanten van de grote landbouwvoertuigen Joskin van Soumagne zijn van dezelfde familie.

De familie **Plusquin** komt uit Mouland (Moelingen), net over de grens.

Er komen ook heel wat families uit Visé. Jean Louis Hadelin **Pérot**, slager, geboren in Visé, trouwde in 1882 te Maastricht met Marie Henriette Antoinette Galère. Zijn zoon Joseph Paul Georges Pérot, eveneens slager en ook geboren in Visé, trouwde in Heer in 1915 met Jeanne Constantine Marie Carré. De vleeshandel Pérot bestaat nog altijd in Heer en is ondertussen aan de vierde generatie toe.

In 1748 trouwde Henri **Servais** uit Visé met Catherine Quyt van Eijsden. Het jonge echtpaar ging onmiddellijk aan de slag en kreeg negen kinderen. De Maastrichtse familie Servais stamt van hen af.

De Zuid-Limburgse familie **Bertholet** stamt af van Johan Baptist Bertholet, gedoopt in Visé op 24 juni 1800, die in Heerlen op 7 januari 1825 trouwde met Maria Margaretha Bruls.

Alle oude Maastrichtenaren kennen nog de winkel van **Dessart**, "marchand-tailleur", sinds de jaren 1920 gevestigd Stationsstraat 25. De familie leerde het kleermakersvak in Visé, maar kwam van oorsprong uit Vivegnis op de linkeroever van de Maas en trok via Hermalle-sous-Argenteau naar Visé.

Verhuisde een familie ruim vóór de invoering van de Burgerlijke Stand vanuit Wallonië naar boven de taalgrens, dan wordt het moeilijker om de aansluiting te vinden. In de Limburgse archieven moet dan een vermelding over de herkomst van de familie te vinden zijn en dat blijkt soms de spreekwoordelijke speld in de hooiberg.

De familie **Rouvroye** woonde in de 17e eeuw in de Voerstreek. Wolter Rouvroye, overleden in Mheer in 1676, was schout en schepen van Mheer. Pas tweehonderd jaar later, in 1876, zocht de familie het hoger op en trok ze naar Etenaken, Oud-Valkenburg en Terblijt.⁴⁰

De Zuid-Limburgse familie **Purnot** stamt af van een 17e eeuwse Pierre Purnot uit Moelingen.⁴¹ Maar er is ook een Maasschippersfamilie Purnot (zie hierna).

De familie **Andrien** uit Mesch komt van oorsprong uit het nabijgelegen Neufchâteau.

Ook de familie **Cerfontaine** legt geen kilometers af. Dirick (Theodore) Cerfontaine, zoon van Jacobus Cerfontainje, komt uit 's-Gravenvoeren. Hij emigreerde rond 1670 naar Mesch.⁴² Zijn nakomelingen trokken via Mheer, Breust naar Berg en Terblijt, waar het grote agrarisch bedrijf Cerfontaine nog altijd gevestigd is. De familie moet van oorsprong wel uit het gehuchtje Cerfontaine komen gelegen in de bank Herve, maar de aansluiting is nog niet gevonden. De vrachtwagens van Cerfontaine zijn in Zuid-Limburg welbekend. Het is een groot bedrijf, met zo'n 70 werknemers, gevestigd in Berg en Terblijt en actief in loonwerk, akkerbouw en veeteelt, grondverzet en transport.

Vooral Aubel heeft Limburg veel goeds gegeven. Zo stamt de Zuid-Limburgse familie **Jadoul** af van Jean Joseph Jadoul, geboren in Aubel op 14 maart 1816 als zoon van Jan Jadoul en Maria Crickboom, van beroep

Een bekende verschijning op de Limburgse wegen, de agrarische machines en de vrachtwagens van het agrarisch bedrijf Cerfontaine.

coquetier [groothandelaar in eieren], die reeds in Nuth woonde toen hij in Aubel op 17 maart 1845 trouwde met de plaatselijke Maria Josepha Mawhin.

De Zuid-Limburgse familie **Mawhin** stamt af van Joannes Wilhelmus Mawhin uit Saint-Jean-Sart bij Aubel, die van beroep kanonnier was en in Maastricht op 14 juni 1821 op 26-jarige leeftijd trouwde met Maria Agnes Nelissen uit Doenrade, gemeente Oirsbeek. De familie ontleent haar naam aan het gehuchtje Mauhin bij Mortroux.

De familie **Defauwes** stamt af van Pierre Joseph Defauwes, een handelaar uit Saint-Jean-Sart bij Aubel, die op 12 september 1845 in Oud-Valkenburg trouwde met Anna Maria Pasmans. De familie ontleent haar naam aan het gehucht Fawes bij Charneux.

Zoals reeds gezegd was er ook de Maastrichtse familie **Willems**, die uit het land van Herve kwam en toen de naam Wiëm droeg, oftewel Arnould oftewel De Wadeleux. Uit deze familie stamt professor Pieter Willems, die als jonge student met een beurs naar de Universiteit van Leuven kon en er enkele jaren later hoogleraar klassieke talen werd. De Professor Pieter Willemsstraat in Maastricht is naar hem genoemd.⁴³

Ook de familie **Debougnox** komt in Zuid-Limburg via Aubel, maar stamt eigenlijk uit Charneux.⁴⁴

Uit de omgeving van Luik naar Zuid-Limburg

Is het voor mensen uit de Voerstreek of het nabije land van Herve maar één dag reizen, sommige families komen van wat verder weg.

De nakomelingen van Jean Bicheroux, geboren in 1583 in Jemeppe-sur-Meuse, bleven tot midden 18e eeuw in Jemeppe wonen. Nazaten duiken vanaf 1780 opeens op in Heugem en heten dan **Bisscheroux**: met een dubbele s als toevoeging. Daarna woont de familie in Cadier en Keer en Margraten.

De familie **Berger** uit Simpelveld is eveneens van Waalse oorsprong, aanvankelijk ook geschreven Bergé, met als stamvader Tossanus Joseph (Heiliger) Bergé, geboren in Betgné en op 13 november 1713 gedoopt in Esneux, die in Simpelveld trouwde met Gertrudis Franssen (Franssen).

Ten zuidoosten van Luik ligt Chênée, de bakermat van de Zuid-Limburgse familie **George**. Lambert

George vestigde zich in de jaren 1730 in Sint-Geertruid, waarna de familie in Margraten ging wonen. In de 18e eeuw leefde er ook een familie George in Gulpen, maar die kwam uit Lotharingen.

De familie **Derrez** stamt af van Henri Derrez, die zich omstreeks het jaar 1750 in Schinnen vestigde. Hij was afkomstig uit Vottem, ten noorden van Luik bij Herstal.

De Maastrichtse familie **Delnooz** komt circa 1850 uit Micheroux bij Soumagne.

Verliefde soldaten en kapiteins

Uit de periode 1794-1814, toen ons gebied tot Frankrijk behoorde, dateren enkele Franstalige familienamen van ambtenaren of militairen die in onze provincie met een plaatselijke schone zijn getrouwd en zich hier blijvend hebben gevestigd. In al deze gevallen is de herkomst van deze families relatief gemakkelijk te vinden, omdat ondertussen de Burgerlijke Stand is ingevoerd en de trouwlustigen voor het burgerlijk huwelijk een geboorte-extract moeten overleggen. Met enig geluk zijn de huwelijksbijlagen nog aanwezig.

Maar al eerder eerder Franse soldaten onze contreien met gewelddadige bezoeken (ten opzichte van de boeren) of liefdadige bezoeken (ten opzichte van de meisjes). De familie **Moreau** (Morreau) stamt af van de twee soldaten, zonen van een timmerman en wijn-gaardenier uit Palleau in Bourgondië, waarvan de ene zoon, Jean Baptiste, de stamvader is van de protestantse tak, die zich vestigde in Amsterdam, en waarvan de andere zoon, in Berneau getrouwd met Anna Catharina Appeljan, de stamvader is van de Maastrichtse en katholieke tak.⁴⁵ Overigens komt de familienaam Moreau óók veel voor in het land van Herve. Het is dus oppassen geblazen.

Professor Pieter Willems is ondanks zijn Nederlandstalige naam van oorsprong een echte Waal uit het land van Herve. Portretschilderij van professor Pieter Willems, vervaardigd door de Leuvense kunstschilder Henri Otto. Foto: © Piet de Kersgieter.

De Limburgse familie **Brassé** stamt af van Bernardus Brassé, die in 1693 gedoopt werd in Aubel. Hij was een onwettige zoon van een Brandenburgse legerkapitein genaamd Bernardus Bras (of Brassé?). Bernardus junior trouwde in Aubel en kreeg daar twee kinderen, waarna hij tegen 1730 met zijn gezin naar Margraten verhuisde, alwaar hij als gerechtsbode werkzaam was. Twee van zijn zonen trouwden: de één werd een beruchte *bokkerijder* Frans Antoon Brassé alias *De Mox*; de ander werd de voorvader van alle nog levende Brassé's in Limburg.

Receveur is een familie die zich kort voor 1730 in Venlo vestigde en er nooit meer wegging. Ze werd vooral bekend vanwege de handel in stoffen. De oudste voorvader is Joseph Waltherus Mathias Receveur (Walter) een militair afkomstig uit Luik en aldaar geboren in 1705. Hij trouwde in Venlo op 19 september 1730 (katholiek) en 1 oktober 1730 (gereformeerd) met Adriana Richel, gedoopt in Den Haag op 14 januari 1701, dochter van Michael Richel en Apolonia van Daelen.⁴⁶

Een andere militair die zich op het einde van de 18e eeuw in Roermond vestigde was Mathurin **Nicolas**, in 1731 geboren in Nancy in Lotharingen. Als chirurg en majoor in het Oostenrijkse leger in het regiment van Los Rios vestigde hij zich, na omzwervingen via Brussel, Brugge, Gent en Mechelen, in 1774 te Roermond, alwaar hij in 1783 overleed. Hij was getrouwd met Maria Augustine de Sales (Zale) uit Binche. Hij is een voorvader van de beroemde Roermondse glazenier Joep Nicolas.⁴⁷

De gemeente Voerendaal weet niet dat Joep niet "Nicolaes", maar "Nicolas" heet.

De Nederlandse families **Gatignon** en **Atgier** stammen af van twee zusjes die ieder een Franse militair, die in Venlo gelegerd was, aan de haak hadden geslagen. De ene was Jacques Gatignon, geboren te Henrichemont (departement Cher), die in Venlo op 24 september 1806 trouwde met Sibille Brons. Haar zusje Marie Anne Brons was al vier jaar eerder, op 25 juli 1802 beland in de armen van een andere Franse soldaat, Jean Auguste Atgier, geboortig van Montpellier (departement Hérault).

Joffroy is een heel kleine Maastrichtse familie, die afstamt van Camille Louis Joffroy, gepensioneerd majoor, gehuwd met Maria Cornelia Elisabeth Wats, geboren in Doornik, en overleden in Maastricht op 15 juli 1878. Hij was een zoon van Alexander Cajetan Joffroy (voluit geheten: Charles Ferdinand Désiré Constant Alex Cajetan Joffroy) en Félicité Joseph Longuespée, geboren in Lens (België, Henegouwen), overleden in Maastricht op 10 januari 1864.

De familie **De Beaumont** stamt af van kapitein Peter Frans Joseph de Beaumont, die in 1818 in Venlo een zoon kreeg en zich daarna vestigde in Maastricht. Hij was in 1782 in Ath in Henegouwen geboren. De familie is in de 19e eeuw in Maastricht verwant met de families Joffroy en Chambille.

Carlier is een familie uit Venlo, afkomstig uit Baugnies gelegen bij Doornik in Henegouwen. Adolf Jozef Carlier was bij de Belgische afscheiding in het Regiment De Ligne als soldaat gelegerd in Venlo, toen hij daar Adeleida Barbara Dubois ontmoette. Het klikte, hij trouwde met haar en bleef in Venlo. Een afstammeling van deze familie was de wereldberoemde voetballer Bart Carlier (* 1929).

De familie **Chavagne** stamt af van Victor Joseph Chavagne, uit Anthisnes onder Luik, die al gepensioneerd soldaat was toen hij op 8 april 1885 op 37-jarige leeftijd trouwde met het 21-jarige bloempje Maria Catharina Rosa Smeets uit Itteren. Het koppel vestigde zich in Itteren en kreeg acht kinderen. De familie woont er nog altijd.

De trek naar de grote stad Maastricht

Grote steden hebben altijd een aantrekkingskracht uitgeoefend op arbeiders, werklieden, kunstenaars en ambachtslieden.

In de tweede helft van de 17e eeuw en gedurende de 18e eeuw vindt de 'verstening' van Maastricht plaats. Systematisch worden vakwerkhuisen met strooien daken omgebouwd tot panden in de bekende combinatie van baksteen en Naamse hardsteen. Er was in Maastricht dus veel werk voor goede steenhouwers en metselaars. Een van de steenhouwersfamilies die zich vestigde in Maastricht was de nu nog bloeiende familie **Absil**, afkomstig uit de dorpjes Thon en Maizeret ten oosten van Namen, aan de Maas. Maar reeds op het einde van de 17e eeuw was in Maastricht een steenhouwer uit dat dorpje werkzaam, Jean **Danco**. Zijn weduwe hertrouwde met een andere steenhouwer uit hetzelfde dorpje, André **Lattaque**. In de loop van de 18e eeuw vestigden zich nog enkele leden van de aan hen verwante familie Absil in Maastricht. De familie bleef tot einde 19e eeuw werkzaam in het steenhouwersvak. Door het huwelijk van een meisje Absil met de schrijnwerker Jaminé werd de basis gelegd voor de Belgisch-Limburgse architectenfamilie **Jaminé**.⁴⁸

Circa 1716 vestigde zich in Maastricht, komende uit Luik, de beroemde familie **Soiron**, bouwmeesters, steenhouwers, meester timmerlieden en schrijnwerkers.⁴⁹

In de eerste decennia van de 18e eeuw komt als aannemer naar Maastricht Jan **Collaerd**. Hij was gehuwd met Elisabeth Doyen, dochter van bouwmeester Gilles **Doyen**. Waar hij vandaan kwam is nog niet bekend.⁵⁰

Hustinx is een bestaande en vooraanstaande familie uit Maastricht, die oorspronkelijk uit Lanaken kwam en zich eind 1700 in Maastricht vestigde. Renier Hustinx trouwde met Helene Paulissen. De naam is ook Waals, afgeleid van Hustin, de Waalse vorm van Augustinus.

Lambert Joseph Dumoulin, geboortig van Visé, verkreeg op 27 november 1723 het Maastrichts burgerschap in het ambacht van de ooftmengers. Over de bekende Maastrichtse familie **Dumoulin** schreef Louis

De steengroeve van Samson, tussen Thon en Maizeret, ten oosten van Namen, van waar de familie Absil de stenen haalde waarmee in Maastricht veel gebouwd is.

Corten een bijdrage in *De Limburgse Leeuw* (die overigens correctie behoeft), maar de verdere genealogie van de familie is nog duister.⁵¹

Mathieu **Bonhomme**, gedoopt in Hermalle op 23 februari 1724, was 28 jaar toen hij in Maastricht op 17 juni 1752 het burgerrecht verkreeg in het kremersambacht. Zijn kleinzoon Matheus Gerardus Bonhomme was paardenpostmeester en had een diligencedienst naar Den Bosch. Hij begon in 1842 met Hubert Seydlitz, ondernemer, een stoombootdienst op Luik. De boot *vaan Bonhomme nao Luik* werd het favoriete uitstapje voor Maastrichtenaren naar Luik, met name naar de zondagse *marché aux puces* (vlooiemarkt). Het bedrijf werd overgenomen door zijn neef Arnold Bonhomme.⁵² Hij overleed in Maastricht op 27 augustus 1862. De ambtenaar van de Burgerlijke Stand schreef hem in als *ondernemer van een stoomboot- en postwagendienst*.

Amory is een familie die zich rond 1800 in Maastricht vestigde. Ze komt oorspronkelijk uit Frankrijk. De familie stamt af van Joseph Amory geboren in Montigny-Langrain (dep. Aisne) op 29 mei 1775, overleden in Maastricht op 11 januari 1819, herbergier van beroep, die in Maastricht op 22 oktober 1807 trouwde met Marie Ide Speesen, gedoopt in Houthem op 14 mei 1776, overleden in Maastricht op 7 april 1863, dochter van Arnold Speesen en Maria Mullers (Smulders).

De in Maastricht beroemde familie **Chambille** stamt af van een echte Europeaan: François Chambille, rond 1764 geboren in Metz in Frankrijk, getrouwd in 1785 in het Waalse Thisnes met een Vlaams meisje, woonachtig in Thorn en overleden in 1827 in Aken.

Van iets verder weg kwam de familie **Sougnéz**, ijzergieters uit Fettines, die zich eind 18e eeuw in Sint Pieter vestigden. In de 19e eeuw werden zij bierbrouwers.⁵³

Franciscus Lambertus **Franquinet**, uit Verviers, vestigde zich eind 18e eeuw als arts in Maastricht.⁵⁴

Zijn kleinzoon, mr. Guillaume Desiré Lambert Franquinet, werd in 1848 de eerste gemeentearchivaris van Maastricht.

Uit Emael stamt de schepenfamilie **Mélotte**. Leonardus Josephus Alexander Melotte, graanhandelaar en grondbezitter, verhuisde in de Franse tijd naar Maastricht.⁵⁵

Jean François **Hennequin**, geboren in Wasigny (dep. Ardennes) vestigde zich in de Franse tijd als ambtenaar in Maastricht. Hij schopte het zelfs tot burgemeester.⁵⁶

De trek naar Maastricht bleef in de 19e eeuw onverminderd doorgaan. François Maximilien Gottlieb **Alard** vestigde zich rond 1800 als handelaar in de Grote Staat te Maastricht.

Henrar is een familie uit Herve, die circa 1800 naar de grote stad Maastricht verhuisde. Ze had aan de Grote Staat 37 een stoffen- en kledingwinkel die heeft bestaan van circa 1810 tot 1922. Willem Josef Henrar was in 1762 in Herve getrouwd met Maria Margaretha Josepha Monseur.

Alle naamdragers **Dister** in Maastricht stammen af van Wery Dister die als boerenjongen, geboren in Anset-Glain, naar Luik trok om daar het vak van geweremaker te leren. Hij ontmoette daar ook zijn toekomstige vrouw: Marie Catherine Bienvenu. Ze woonden een aantal jaren in Luik en vestigden zich in 1844 te Maastricht.

Portret van Guillaume Desiré Lambert Franquinet (1826-1890), gemeentearchivaris van Maastricht en rijksarchivaris in Limburg (RHCL Maastricht, foto © Jan van Tol).

De familie Dister stelde zich al eerder vragen over de herkomst van de familie, zoals blijkt uit het volgende geschrift van Henri Dister, toen student aan de Universiteit van Nijmegen en later docent Nederlands:

De naam Dister, dee in 't Luikse vääöl veurkump, weurt oetgesproke es "die-stáir" mèt de klemtoen op de leste lèttergreep. Veur de awwer Mestreechtenere waar en is dat gei probleem. Veur andere (Hollenders en boere) klink dat dèks es aonstellerij, meh 'ne groeten taolkundige wie miene professor Jac. Van Ginniken had dao totaal gein meuite mèt. Missjiens heet dee al geweite wat miene studievrund Harie Van Bommel, dee vääöl aon toponomie doog, miech dao later euver vertèld heet. 't Suffix -ster dat ouch in de waalse plaotsnaome Pépinster en Thémister veurkump, zouw kinne aofkoume vaan 't latijnse "stirps" en "exstirpare" wat zoevääöl es "oetroeie" beteikent en dus op oonbebouwde grond wijs (in 't Nederlands hóbbe veer get dergeliks in de plaotsnaome op -rode of -rade). Ein gemeinte vaan euze naam heet heer evel neet kinne vinde. D'r kin dus wel ei gehuch of kèrkdörp Dister (ge)heite (hóbbe), of veer hóbbe mèt 'n verbastering te doen. Wee zal 't zègke?

Henri Dister

Eveneens uit Ans-et-Glain en eveneens in de 19e eeuw vestigde zich in Maastricht Joseph **Pilet**, die op 23 november 1864 trouwde met Catharina Dorothea Derkenne. Van hem stamt Louis Pilet af (1926-1994), de bekende tekenaar en ontwerper van de porseleinfabriek Mosa in Maastricht. Hij was een leerling van Henri Jonas en Charles Vos.

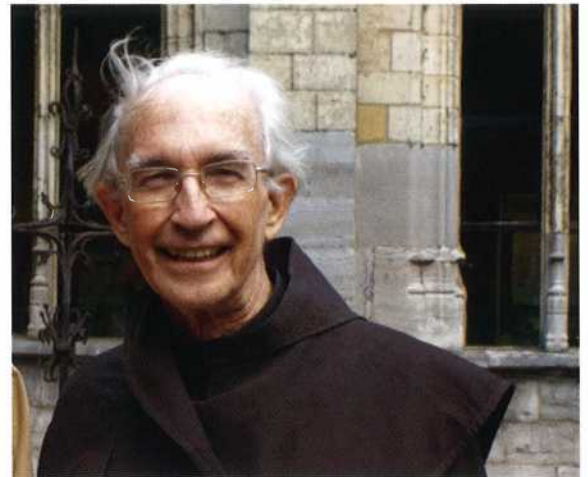

Louis Pilet.

Louis Désiré **Derlon** was 24 jaar en kok van beroep als hij in 1851 in Maastricht trouwde met de 20-jarige Anna Elisabeth van Kan. Hij kwam uit Chézy-en-Orxois, een dorpje in het Franse departement Aisne, ten zuiden van Soissons. Hij woonde eerst in bij zijn schoonfamilie, daarna werd hij "tafelhouder" op de Markt en vanaf 9 januari 1867 runde hij aan het Onze Lieve Vrouweplein het hotel dat nu nog altijd zijn naam draagt.

Werkzaam allereerst bij De Sphinx en later bij de Mosa was Edmond **Bellefroid** (1893-1971), keramist en industrieel ontwerper. De familie komt uit Tongeren en Borgloon (Looz).

De naam **Lhoest** (ook Lhoëst) komt al in de vijftiende eeuw voor in het gehucht Berleur bij Hollogne-aux-Pierres in de buurt van Luik. De familie heette achtereenvolgens Le Lohier, d'Aulichamps, Lhoëst d'Aulichamps en uiteindelijk Lhoëst. Leon Joseph Lhoëst, geboren in Luik op 10 september 1836 en overleden in Maastricht op 31 maart 1893, was sinds

Pater franciscaan Nico Dister, missionaris in Papoea Nieuw-Guinea, met zijn eeuwigdurende glimlach, stamt uit een Waalse familie, maar schrijft al zijn mails in het Maastrichts.

1850 papierfabrikant en medeoprichter van het bedrijf Lhoest-Weustenraad et Cie te Maastricht, sinds 1857 Koninklijke Nederlandsche Papierfabriek.⁵⁷

De trek naar Midden- en Noord-Limburg

In de 17e en 18e eeuw is er een ware trek geweest vanuit Franstalige gebieden naar Midden-Limburg. Er was dus blijkbaar werk aan de winkel voor leien-dekkers, metselaars, smeden, timmermannen, brouwers en vaklui voor de bouw. Een en ander had natuurlijk, ook hier weer, verband met de *verstening*, de herbouw van panden van vakwerk en brandgevaarlijke strooien daken door muren van natuursteen en baksteen en leien daken.

Rond het jaar 1700 vestigde zich in Thorn Nicolas Thonnar, die circa 1700 trouwde met Maria Barre (Babb, Babbe, Baasse, Bart) Barzet. Hij is de stamvader van de Thornse familie **Tonnaer**.

Omstreeks het jaar 1730 vestigde zich in Blerick, in het veerhuis, boerderij, mouterij en brouwerij De Staay, Paulus **Houba**, afkomstig uit Flémalle. In 1767 bouwde hij in Tegelen een herberg annex brouwerij. Pieter Theodoor Houba was einde 19e eeuw griffier van de Provinciale Staten.

In Neer dook in 1776 plots de metselaar Andreas **Noblesse** op. Hij trouwt een inheems meisje en stichtte een *echte* Neerse familie, die nog steeds bloeit. Andreas was geboortig uit Villers-le-Bouillet (8 km van Hoei). Maar volgens de familielegende is men natuurlijk van Franse adel . . . , of toch ook weer niet? Onlangs verscheen een interessant artikel over de familie Noblesse uit Neer.⁵⁸

Magnée (ook Magnee) is een uit het huidige België afkomstige familie van advocaten, burgemeesters en handelaren, die zich in 1789 in Horn vestigde. Zij waren de laatste admodiateurs (1756-1794) van het graafschap Horn en mochten derhalve op kasteel Horn wonen. Zij kochten het kasteel in 1798. Op grond daarvan noemen ze zich soms Magnée de Horn.⁵⁹

Op het einde van de 18e eeuw vestigden zich in Weert twee broers, jonge leiendeckers uit Hoei,

genaamd **Lalieu**, eerst Charles, enkele jaren later Lambert. Beiden trouwden met een plaatselijke schone en zorgden voor nageslacht. De familie Lalieu is nog altijd bekend in Weert en Thorn.⁶⁰

Joannes Baptista **L'Herminez**, geboren in Lille in 1758, kwam rond 1792 naar Roermond en is de stamvader van een dynastie horlogemakers en smeden.⁶¹

Op 6 oktober 1793 trouwde Jean Martin Chatorie in Broekhuizen met Maria Theresia Janssen. Uit dit huwelijk sproot onder de namen Chatorié of **Schatorjé** een lange dynastie leiendekkers. De familie Chatorie is afkomstig uit Hirson in Noord-Frankrijk en kwam via Burdinne en Andenne terecht in Broekhuizenvorst.⁶²

Henricus Antonius **Milliard**, uit Maastricht, vestigde zich op het einde van de 18e eeuw als notaris in Roermond.⁶³

De bekende Roermondse familie **Guillon** stamt af van een Franse ambtenaar, namelijk Charles François Guillon, geboren in 1772 te Mailly-la-Ville bij Auxerre, in het departement Yonne. Hij werd in 1799 tot waarnemend *agent municipal* benoemd. Op 21 april 1806 trouwde hij in Roermond met Maria Aldegonda Bongaerts. Hun eerste kinderen werden in Roermond of Stramproy geboren, waar hij door het departementaal bestuur tot waarnemend burgemeester was benoemd. Hij gevoelde nooit meer de behoefte om terug te keren naar *la mère patrie*. Hij is de vader van Charles Guillon, de beroemde verzamelaar van oudheden.⁶⁴

Lambert Joseph **Lambermont**, geboren in Seraing in 1756, kwam omstreeks het jaar 1800 naar Roermond en was van beroep brouwer.⁶⁵

Maria Cornelia **Verviers**, geboren in Cheratte, trok rond 1800 als dienstmeid naar Susteren, waar zij van een onbekende vader een zoontje kreeg, die de stamvader zou worden van de Nederlandse familie Verviers. De voorouders van Cornelia woonden sinds meerdere generaties in en bij het plaatsje Mortier in het land van Dalhem. De familie is een tak van de familie De Stembert, die teruggaat tot de 14e eeuw, een prachtig familiewapen voert, en stamt uit . . . u raadt het al . . . Verviers.⁶⁶

De Roermondse gemeentearchivaris **Sivré** (1818-1889) was een zoon van Pierre Louis Sivré, die al 68 jaar was toen hij trouwde met het 29-jarige bloempje Marie Agnes Janssen.⁶⁷ Over de herkomst van zijn familie is niets bekend.

Louis **Dagniaux**, geboren in Azay-le Rideau in Frankrijk (in de acte Arcy-le-Rideau) circa 1775, overleed in Venlo op 3 september 1837, dagloner, trouwde met Sophie Althoff, geboren in Doetinchem circa 1783 en overleden in Venlo op 11 april 1872.

Jean Baptiste **Cartigny**, geboren en gedoopt op 7 juli 1771 in het Franse Beaurevoir, eveneens in het departement Aisne, arrondissement Saint-Quentin, staat te boek als katoenfabrikant, dagloner in 1809, douanebeampte in 1810, boswachter in 1816, overleden in Swalmen op 16 november 1832. Hij was in Templeux-le-Guéard op 27 maart 1790 getrouwd met Marie Josèphe Adélaïde Bove, geboren in Templeux-le-Guéard op 6 november 1768 als dochter van Jean Bove en Marie Suzanne Charlet. Hij hertrouwde in Neuss, Duitsland, op 31 januari 1810 met Marie Catherine Ramakers, geboren in Swalmen op 29 oktober 1780, overleden in Swalmen op 30 september 1854, dochter van Hendrikus Ramakers en Cornelia Geraedts. Een Europeaan *avant la lettre* . . .

François Joseph **Rouleau**, geboren in Andenne in 1776, was leidekker en metselaar. In 1811 trouwde hij in Roermond met een Venloos meisje, Maria Jacomina Florus.⁶⁸

De Renkin's komen oorspronkelijk uit Chokier. Ze waren werkzaam als scheepstimmerman op de scheepswerf aldaar. Jean Joseph **Renkin**, geboren 14 oktober 1772 te Chokier en gehuwd met Marguerite Bustin, vestigde zich begin 19e eeuw in Wessel, waar hij op 23 juli 1837 stierf. De familie schrijft zich tegenwoordig Renkien. Zijn zoon Sebastien Joseph Renkin, geboren in Luik, vestigde zich rond 1815 in Maasbree.

De familie **Guillaume**, een geslacht van dirigenten en musici te Roermond, stamt af van Louis Guillaume (1851-1904), afkomstig uit Thionville in Frankrijk, die zijn leven lang dirigent is geweest van de Koninklijke Harmonie van Roermond.⁶⁹

De naam Schatorjé staat met grote letters op de touringbussen van dit bedrijf uit Kevelaer (© Gohsens Fotografie Cologne).

Nog in de 19e eeuw, in de jaren 1880, vestigde zich in het Noord-Limburgse Velden Leonardus **Ledant**, geboortig van Sint-Hubrechts-Lille, maar stammend uit een Waalse familie uit Ans onder de rook van Luik.

Kantonniers aan het werk bij de aanleg van de Rijksweg tussen Venlo en Velden omstreeks 1900. De man rechts met pet, baard en pijp is de opzichter Leonardus Ledant (1836-1914).

Het Jekerdal en de strohoeden

Het Jekerdal is vanouds bekend om zijn strohoeden-fabricage. Generaties lang leefde de regio van deze tak van industrie.

De meeste leden van de familie **Frenay** die zich in Maastricht vestigden waren strohoedenfabrikanten en plakkers uit het Jekerdal,⁷⁰ uit de plaatsjes Heure-le-Romain, Houtain-Saint-Siméon, Hermalle, Haccourt, Glons en Roclenge.⁷¹ In Roclenge kwam de naam **Frenay** vóór de Franse tijd al zo veelvuldig voor dat de naamdragers een toenaam kregen: Frenay dit Mathiet, Frenay dit Dupont, Frenay dit de Lile, Frenay dit Nedon en Frenay dit Godet. De strohoedenmakers Frenay zwerven ook uit boven de grote rivieren: Pascal Frenay uit Boirs vestigde zich in Utrecht; Jean Frenay uit Roclenge trouwde in Amsterdam; Gaspar Frenay uit Glons trouwde in Leiden en Jean Joseph Frenay kreeg een zoontje en overleed in Sneek. Zijn weduwe, Maria Fouarge uit Glons, hertrouwde eveneens in Sneek met Mathieu **Raeskin** (Rasquin), die eveneens afkomstig was uit Glons.

Joseph Louis **Fraikin**, strohoedenfabrikant uit Bassenge, vestigde zich na zijn huwelijk in 1868 met Marie Anne Odile Pisart in Maastricht. Zij kregen daar een negental kinderen die op hun beurt zorgden voor de verspreiding van de familienaam Fraikin in Limburg en vooral in Amsterdam.

Van de linkeroever van de Maas komen niet alleen strohoedenmakers, ook enkele pachters, zoals het geslacht **Duchateau**, uit Fexhe-Slins, waarvan de gepubliceerde genealogie overigens pas in de 18e eeuw begint.⁷²

Maasschippers

Er bestond met name in de zestiende en de zeventiende eeuw een zeer drukke scheepvaart op de Maas. Maasschippers waren geen kleine beurtschippers, maar kapitaalkrachtige kooplieden, zoals de bouwstijl van hun huizen aantoonde. Men vindt ze terug in alle plaatsen langs de Maas, niet alleen bij gelegenheid van dopen, huwelijken en overlijdens, maar ook wel eens verwickeld in processen. Raakt men bij genealogisch onderzoek een Maasschipper kwijt in Eijsden, dan kan men hem wellicht terugvinden in Dordrecht of in Nijmegen. . . ! Soms zal blijken dat de man in Dordrecht hervormd is en in Eijsden katholiek. Een speciale vermelding verdienen Dordrecht en Venlo, waar stapelrecht gold: de schippers waren verplicht er af te meren.

De familie **Passeu** uit Urmond en Berg aan de Maas is waarschijnlijk zo'n Maasschippersgeslacht.⁷³ Bekende Maasschippersfamilies zijn verder **Bauduin**, **Purnot**, **Titulaer**,⁷⁴ **Wijers**⁷⁵ en **Stasse**.

Jean Dominique **Bauduin**, 37 jaar oud en afkomstig uit Fumay in Frankrijk, werd in 1714 Maastrichts burger en lid van het schippersambacht. Hij was binnenvaartschipper en koopman. Hij trouwde met Jeanne Antoinette de Scaillet, geboren te Sclayn op 17 april 1681, en overleden in Maastricht op 9 februari 1769. Dominicus Bauduin overleed te Maastricht op 11 juni 1770.⁷⁶

De Wessemse familie **Bidlot** stamt af van Maasschipper Jacobus Bidlot, die in 1717 in Wessem trouwde met Gertrudis Beeren. Hij was afkomstig uit Jemeppe.

De afstammelingen van de schipper Pierre **Purnot**, uit het dorpje Lixhe aan de Maas, leven nog onder de namen Purnot, Purnode, Pernotte, Pirnot of Pernot in België, Nederland, Duitsland en Frankrijk.⁷⁷

Gillis **Gromma** was hoogstwaarschijnlijk ook een Maasschipper. Hij trouwde rond 1635 met Maria Naus, dochter van de uit Wessem afkomstige Maasschipper en tollenaar van Kessel, Joachim Naus. De achternaam werd aangepast. Hun nakomelingen heten thans **Grommen**.

Armoedzaaiers uit Auvergne

Tussen 1750 en 1920 verlieten veel mensen uit Auvergne hun geboortestreek, verdreven door de heersende armoede. Velen gingen noordwaarts naar Parijs, naar het huidige België (er wonen nog immer veel afstammelingen van Auvergnaten in Charleroi) of naar het huidige Nederland. In ons land vestigden ze zich bij voorkeur in de provincie Holland en oefenden het beroep van ketellapper, koperslager of paraplu-maker uit. Via de koperslagerij kwamen ze terecht in de loodgietersberoepen. Het fenomeen is vooral in Holland goed bestudeerd door de genealogische werkgroep 'Vrienden van Auvergne'.⁷⁸

Ook in Limburg vestigden zich vaklui uit Auvergne. De meubelmaker Vallas, die op het einde van de negentiende eeuw het neogotisch meubilair voor het Rijksarchief in Limburg vervaardigde, stamde uit de handwerkersfamilie **Vallat** (Vallas, Valas), afkomstig uit het gehuchtje La Vialolle nabij het dorpje Labesette in het departement Puy-de-Dôme. Zijn grootvader Jean Vallat trouwde te Maastricht op 12 februari 1818, als

65-jarige weduwnaar van een Luikse vrouw, met de 27-jarige Louise Godonaiche, afkomstig uit hetzelfde gehucht in Auvergne, hetgeen aantoont dat hij zijn leven lang banden met zijn geboorteland heeft behouden. Louise was overigens al na een jaar weduwe en hertrouwde te Maastricht in 1822 met de 33-jarige, eveneens uit Auvergne afkomstige Antoine Lamouroux, op dat moment gevestigd als koopman in paraplu's te Luik. Via de fabricage van paraplu's en later van jaloezieën kwam de familie Vallas terecht in de meubelmakerij.⁷⁹

De familie van de wereldberoemde Maastrichtse violist André Rieu stamt af van een koperslager uit het dorpje Saint-Santin-Cantalès (dep. Cantal),⁸⁰ de familie **Estourgie** eveneens van een koperslager, maar uit Sexcles (dep. Corrèze).

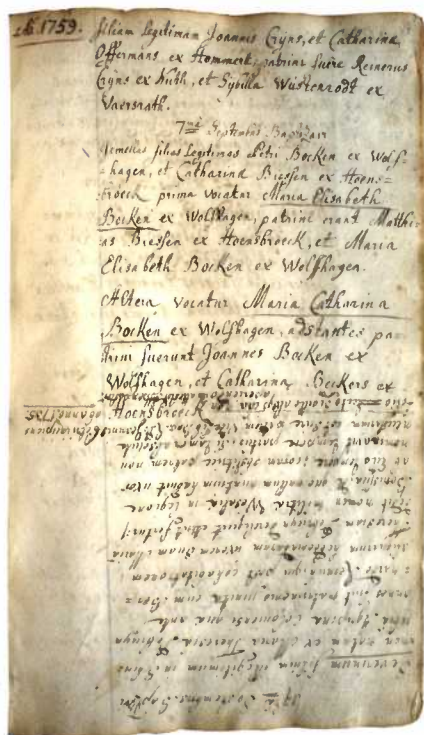
Eveneens uit Auvergne kwam de vader van de schrijver Jean Hubert Antoine Mialaret (1859-1917), die in 1914 in Maastricht de *Tien boeken over de bouwkunst* van de Romeinse architect Vitruvius vertaalde. Hij was getrouwd met de Maastrichtse Maria Mechtildis Hubertina Laven en werd ook in Maastricht begraven. Zijn vader kwam uit Darzac (departement Corrèze) en zijn grootvader, koopman in paraplu's, uit Tourniac.

De pastoor en zijn familie

Wie vaker genealogisch onderzoek doet, zal het wel eens opgevallen zijn dat een pastoor, wanneer hij in een dorp werd benoemd ook familieleden meenam. En wat

gebeuren moest dat gebeurde dan ook. De pastoor bleef tot op hoge leeftijd in het dorp wonen en zijn familieleden trouwden er, kregen er kinderen en gingen niet meer terug naar hun geboorteplaats. Zo ook pastoor Joannes **Piron**, ook wel **Petri** genoemd, die in Schinnen op 26 december 1749 om 4 uur in de middag, uitgeput van krachten *exhaustus viribus*, op 78-jarige leeftijd overleed.⁸¹ Hij moet heel populair zijn geweest, want zijn opvolger noteerde bij zijn overlijden dat hij alles aan de armen en aan zijn bloedverwanten gaf. Zijn bloedverwanten komen we inderdaad in het dorp tegen. Zijn nicht, Anna Piron, trouwde op 18 juni 1720 met Joannes Diederer, pachter van Wolfshagen. Een andere nicht, Elisabeth Piron, overleed op 3 november 1723 op 25-jarige leeftijd. De familie was, volgens de inschrijving van pastoor Piron, *Salmensis* uit het land van Luxemburg, dus afkomstig uit Vielsalm. Joannes, neef (*nepos meus*, neef ofwel oomzegger) van de pastoor, huwde met Anna Radermechers, die op 4 mei 1657 was gedoopt in Hombourg in het land van Limburg. Hij overleed in Schinnen op 23 oktober 1721. Diens zoon Henricus Piron werd door de pastoor wel eens als Petri ingeschreven en deze naam bleef hangen. Van hem stamt dus de Zuid-Limburgse familie **Petri** af, die Schinnen overigens altijd trouw is gebleven.⁸²

Maar over de avonturen van een andere priester uit de familie Piron in Schinnen moet nog iets verteld worden.⁸³ Op 14 september 1759 werd namelijk in de kerk van Schinnen een jongetje gedoopt, genaamd Severinus, onwettige zoon van Maria Theresia de Bruijn uit Keulen. Zij was eigenlijk gehuwd met Bernardus Reinich, maar deze had na enkele weken huwelijk zijn vrouw verlaten, als bestemming aangegeven de legereenheid van *Wesalia* in het legioen van *Borussica* (Pruisisch legioen) en had sindsdien nooit meer iets van zich laten horen. Bij de bevalling verklapte ze de naam van de vader van het kind niet aan de vroedvrouw maar de pastoor wist het wél. Pastoor Arnoldus Hoen van Schinnen noteerde deze doop *ondersteboven* in het doopregister. Er was dus iets heel bijzonders aan de hand. Hij vermeldde erbij dat het te zijner tijd nodig kon zijn te weten wie de vader van het kind was en hij verwees daarbij naar een verzegelde pagina in het doopregister dat in 1735 begonnen was door pastoor Joannes Petri. In dat register staat inderdaad opgetekend dat Maria Theresia de Bruijn als vader van het kind had genoemd Joannes Leonardus Petri, priester, kapelaan in Hombourg in het hertogdom Limburg, bij wie zij zes of zeven maanden als dienstmaagd had gewerkt. Bij de doop van het kindje van de kapelaan trad Severinus Celis als peetoom op. Deze was getrouwd met Anna Margaretha de Bruijn uit Keulen, de zus van Maria Theresia. Hij stamde uit de molenaarsfamilie Celissen uit Nuth en woonde in Opgeleen. Deze familiere relatie verklaart dan ook dat het zontje van Maria Theresia de Bruijn geboren en gedoopt werd in Schinnen. Klaarblijkelijk logeerde ze bij haar zus Anna Margaretha. Theresia de Bruijn is in Schinnen blijven wonen, want zij overleed in Schinnen op 19 augustus 1816 in de leeftijd van 88 jaar als echtgenote van Ferdinand Reynert. Hoe het Severinus de Bruijn, de zoon van de kapelaan, verder in het leven vergaan is, is niet bekend. Zijn nakomelingen, als die er zijn, zouden dus eigenlijk Piron moeten heten.

Doop van Severinus de Bruijn, op 14 september 1759 door pastoor Hoen van Schinnen onderaan de pagina ondersteboven ingeschreven.

Verzegelde notitie door pastoor Hoen van Schinnen in het doopboek van zijn voorganger, met vermelding van de biologische vader van Severinus de Bruijn.

Archiefonderzoek !

Onderzoek naar Franstalige immigranten in Limburg is niet eenvoudig. Men zal eerst moeten achterhalen waar de familie vandaan kwam. Dank zij enkele websites is snel na te gaan waar in Nederland, België, Duitsland of Frankrijk naamdragers wonen.⁸⁴

Om vast te stellen in welke plaatsen in Limburg een bepaalde familienaam voorkomt en in welke periode, hebben we de website *Alle Limburgers*,⁸⁵ die heel Nederlands Limburg en aangrenzende gebieden dekt. Dank zij deze site heeft men snel een eerste oriëntatie en wellicht al een idee over de herkomst van de Franstalige familienaam. Door de data oplopend te sorteren vindt men de eerste vermeldingen in de kerkregisters.

De familie **Budé**, bijvoorbeeld, verscheen kort na 1670 in Wijnandsrade. Matthias Budé trouwde er op 6 november 1677 met de plaatselijke schone Joanna Zelissen. Waar Matthias Budé dan precies vandaan kwam, zal nog onderzocht moeten worden, maar we weten ondertussen wel in welke periode.

Hetzelfde geldt voor de familie **Costongs**, die rond 1741 in Heugem opduikt en waarvan wel een Franstalige origine vermoed wordt maar nog geen aansluiting is gevonden.

Vooraleer een onderzoek te beginnen, is het aan te raden om na te gaan of er reeds een publicatie bestaat. Goede hulp daartoe biedt de site van het Centraal Bureau voor Genealogie, waar de onderzoeker wordt verwezen naar de bestaande literatuur over een familie.⁸⁶

Maar uiteindelijk zal toch ergens in de Limburgse archieven een vermelding gevonden moeten worden van de herkomst van de familie.

Als men dat eenmaal weet, zal men naar de betreffende archiefdienst moeten gaan. Dat veronderstelt een goede kennis van de taal en van de staatkundige en juridische verhoudingen in bepaalde periodes van de geschiedenis. Het betekent ook *zitvlees*, want men begint met een onderzoek dat jaren - wat zeg ik? decennia lang - kan duren. Het is echter de enige goede methode. Bovendien moet een dergelijk onderzoek verbreed worden tot onderzoek in plaatselijke archieven en bibliotheken als dat nodig is, het bezoeken van de plaatselijke kerkhoven, als er nog oude grafkruisen zijn en van de dorpen en gehuchten waar de familie vroeger woonde. Ook niet vergeten om contact op te nemen met de plaatselijke heemkundevereniging, want u zult verbaasd staan hoeveel kennis, documentatie en onderzoek daar soms aanwezig is!

Met andere woorden: *ad fontes* ! Terug naar de bronnen ! Naar het archief !

Publiceren !

Over een aantal Franstalige families, die zich in het huidige Limburg hebben gevestigd, is goed onderzoek gedaan, bovendien onderzoek dat gepubliceerd is. Onderzoek dat niet gepubliceerd wordt, heeft weinig zin. We kennen helaas de verhalen van onderzoekers die heel hun leven onderzoek hebben gedaan, klappers vol aantekeningen verzameld hebben en wier levenswerk na hun overlijden door de niet geïnteresseerde kleinkinderen zonder pardon in de container wordt gooid.

Er zijn in Limburg voldoende mogelijkheden om genealogisch onderzoek te publiceren, in het *Limburgs Tijdschrift voor Genealogie* en in *Gens Nostra*, het blad van de Nederlandse Genealogische Vereniging. Tegenwoordig kunnen met *printing on demand* in eigen beheer mooie boeken gedrukt worden in iedere willekeurige oplage, ook al zijn het er maar tien of twintig, voor de eigen familie, waarbij men dan niet moet vergeten enkele exemplaren te deponeren in bibliotheken en archieven. Daar worden ze immers in ieder geval bewaard.

Publicaties hebben een blijvende waarde, want ze staan over 50-60 jaar nog altijd in de bibliotheken. Dit in tegenstelling tot websites. Wie garandeert mij dat een website over 50 jaar nog bestaat? Wie betaalt de hosting? En zijn ze dan nog te lezen met de computerprogramma's van over 50 jaar? Dit neemt niet weg dat Genwiki Limburg, de website waarop Limburgse genealogieën gepubliceerd kunnen worden, wel degelijk nut heeft.⁸⁷

Publiceren dus!

Via de pachthoeve Blankenberg bij Cadier en Keer kwam de familie Dupont aan deze zijde van de taalgrens. Einde 18e eeuw werd de hoeve gepacht door Christianus le Damoiseau (Damoiseaux) gehuwd met Johanna Catharina Cupers (Cuijpers). Zie in dit nummer het artikel "De herkomst van de familie Damoiseaux" (III-5, sub. 4).

Noten

1. RÉGIS DE LA HAYE, JO HOEN, *Herten in het Woud. Genealogie van de familie de La Haye. Deel I. De oorsprong*, Geleen - Beek 1996, 9-14.
2. RÉGIS DE LA HAYE, JO HOEN, *Herten in het Woud. Genealogie van de familie de La Haye. Deel IIIa. Trembleur*, Geleen - Beek 1998, 63-64.
3. M.Th.L.W. BOERSMA, Anna Elizabeth Geyer-Ducastel. Een overlijdensbericht uit de achttiende eeuw, in: *LTG* 13 (1985), 57-60.
4. Zie mijn bijdrage: Abraham Saint-Martin, un protestant montalbanais à Maastricht, in: *Bulletin de la Société Archéologique de Tarn-&-Garonne* 118 (1993), 7-21.
5. Zie mijn bijdrage: 1796-1996: tweehonderd jaar Burgerlijke Stand in Nederland, in: *LTG* 24 (1996), 66-72.
6. J. BARTEN, Op zoek naar het wapen van de familie

- Marechal, in: *De Limburgse Leeuw* 5 (1956-1957), 122-124.
7. FUNS PATELSKI, De familie à Campo te Hulsberg, in: *Kwartaal-Magazine Geulrand* 1 (jan. 1983), 47-50.
 8. Zie mijn bijdrage: De familie van abt Haghen van Kloosterrade. Een genealogische speurtocht, in: *Het Land van Herle* 43 (1993), 17-24.
 9. Zie mijn bijdrage: Zes eeuwen geweremakers De La Haye, in: *LTG* 12 (1984), 65-66; 13 (1985), 61-66; 14 (1986), 15-22, 85-92, 101-112.
 10. A.H.C. VAN WERSCH, Het wapen van de landjonkers van Werst (de Warsage), in: *LTG* 16 (1988), 119-122; ALBERT VAN WERSCH, Kwartierstaat Van Wersch-Munnik, in: *LTG* 25 (1997), 28-32, 59-64, 88-96, 118-128; H.C.J.M. KREIJNS, De afstamming van de van Wersch uit het geslacht van Werst, in: *LTG* 29 (2001), 57-60.
 11. Zie mijn bijdrage: De Waalse wortels van de Zuid-Limburgse familie Soogeele, in: *LTG* 43 (2015), 45-50.
 12. MART GRAEF, Vreemde namen in Beegden, Droljong en Leblang, in: *LTG* 41 (2013), 27-31.
 13. J. GULIKERS, Kwartierstaat van professor P.J.W. Debye, in: *De Limburgse Leeuw* 7 (1958-1959), 81-84; J. GULIKERS, Genealogie der familie Debije, in: *De Limburgse Leeuw* 7 (1958-1959), 85-86. FUNS PATELSKI m.m.v. MARIE-ANNE VAN DER CRUIJS-GILISSEN, *Limburgse Verwantschappen. Bijzondere familierelaties gebaseerd op de kwartierstaat Van der Cruijs-Gilissen*, Gronsveld en Rotterdam 2012, 92-95 met in noot 4 en 9 een correctie op de kwartierstaat en genealogie van de auteur J. GULIKERS.
 14. Zie mijn bijdrage: De Waalse wortels van de Maastrichtse familie Absil (verschijnt nog in het *LTG*).
 15. EUGÈNE POSWICK, *Histoire biographique et généalogique de la noblesse limbourgeoise, tome I*, Liège 1873, 154.
 16. PIERRE CRASBORN, *De familie Crasborn*, Rotterdam 1986.
 17. MIA TEHEUX, *300 jaar familiegeschiedenis Teheux: een Zuid Limburgse familie op reis door de historie: in woord en beeld, 1700-2000*, [z.p.] 2010.
 18. Zie mijn bijdrage: Franstalige familienamen in Zuid-Limburg, in: *LTG* 20 (1992), 61-64, 69-74.
 19. H.M.J. VERHOECKX, *Genealogie van de familie Bettonville*, Prinsenbeek 2010.
 20. BÈR GULIKERS, *Familiekroniek Damoiseaux*, Maastricht 1985.
 21. RHCL, RAL, 09.001, NA inv.nr. 4181, minuutakte d.d. 16 juni 1731.
 22. Mededeling van dhr. A.S.M. Patelski, waarvoor onze dank.
 23. P.J.A.T. LOUISON, F.J.G.J. DERGENT, J.W.H.G. LOYSON, *Geschiedenis van het geslacht Loijson. 500 jaar leven en werken in de Landen van Overmaas*, Wassenaar 2003.
 24. Zie de serie publicaties: *Herten in het Woud. Genealogie van de familie de La Haye*.
 25. A.H.H. HOUBEN S.J., *Houben-Rouwet (1450-1985): een kleine familiegeschiedenis uit het Land van Dalhem*, Maastricht 1986 [= Maaslandse geslachten, 4].
 26. RHCL, RAL, 01.075, LvO inv.nr. 8756, civiel proces. Ibidem inv.nr. 8758, omslag 35.
 27. E.M.A.H. DELHOUGNE, *Genealogieën*, deel I, Nijmegen 1957, 100-106.
 28. Zie mijn bijdrage: De Waalse wortels van de Nederlandse en Duitse families De Hesselle en Goor, in: *LTG* 41 (2013), 3-19.
 29. JEAN HAUST, *Dictionnaire Français-Liégeois*, Liège 1972; LAMBERT REMACLE, *Dictionnaire Wallon-Français*, Liège 1857.
 30. J. L'ORTYE, H. HANSEN, *Vijf eeuwen L'Ortye: 1490-1990*, Hoensbroek 1990.
 31. Zie: De herkomst van de Limburgse familie Dortu, in: RÉGIS DE LA HAYE, JO HOEN, *Herten in het Woud. Genealogie van de familie De la Haye. Deel IIIa. Trembleur*, Geleen-Beek 1998, 55-59; FUNS PATELSKI, De familie Dortu te Klimmen, in: *Kwartaal-Magazine Geulrand* 7 (juli 1984), 72-74.
 32. Zie mijn bijdrage: De Waalse wortels van de Zuid-Limburgse familie Dupont, in: *LTG* 42 (2014), 35-52.
 33. FRED en JEAN-PIERRE DE WARRIMONT, *De Warrimont. Kroniek en genealogie van een familie uit het Land van Herve en Zuid-Limburg*, Beek 2013.
 34. AEL, CJ Ban de Herve 33, fol. 353, d.d. 30 juni 1594; CJ Ban de Herve 33, fol. 196, d.d. 13 november 1593.
 35. BARON DE BROICH, Soxhlet, in: *Bulletin de la Société Royale des Archives Verviétoises* 28 (2006), 7-115. RÉGIS DE LA HAYE, De Waalse wortels van de Zuid-Limburgse familie Soogeele, in: *LTG* 43 (2015), 45-50.
 36. H.A. BEAUJEAN, *Stambloom familie Beaujean te Heerlerheide*, Heerlerheide 1978, 46.
 37. J.J.G. ALBERT, Van Herve naar Heerlen. Genealogie van de familie Albert, in: *LTG* 7 (1979), 29-34; 8 (1980), 23-30. J.J.G. ALBERT, Kwartierstaat Albert-Wevers, in: *LTG* 11 (1983), 25-32, 69-74. J. ALBERT, Nieuwe kwartierstaat Albert-Wevers, in: *LTG* 27 (1999), 92-96, 122-128; 28 (2000), 11-21, 50-55, 66-69, 98-100.
 38. A.R. KLEIJN, Kwartierstaat van prof. dr. Marie Eugène François Thomas Dubois, in: *GN* 25 (1970), 88-89. FUNS PATELSKI, m.m.v. MARIE-ANNE VAN DER CRUIJS-GILISSEN, *Limburgse Verwantschappen*, Gronsveld en Rotterdam 2012, 105-107.
 39. A.S.M. PATELSKI, Kwartierstaat Patelski-Savelberg, in: *Limburgs Kwartierstatenboek, 25 jaar NGV in Limburg 1973-1998*, [z.p.] 1998, nr. 84. Een uitvoeriger stamreeks met tekst over de herkomst uit het Walenland in: A.S.M. PATELSKI, Kwartierstaat Patelski-Savelberg, *Kwartierstatenboek 2000*, Rotterdam en 's-Gravenhage 2000, 290-291.
 40. FUNS PATELSKI, Enige genealogische aantekeningen over de familie Rouvroye, in: *Kwartaal-Magazine Geulrand* 10 (april 1985), 88-90.
 41. J.H.M.G. PURNOT, *De geschiedenis van de familie Purnot van Moulingen tot Ryckholt (1700-1989)*, Cadier en Keer 1989.
 42. FUNS PATELSKI, m.m.v. MARIE-ANNE VAN DER CRUIJS-GILISSEN, *Limburgse Verwantschappen*, Gronsveld en Rotterdam 2012, 82-86.
 43. ROB BELEMANS (red.), *Pieter Willems (1840-1898). Leven en werken van een veelzijdige Leuvenaar*, Leuven 1913 [= Salsa Cahier 13].
 44. FUNS PATELSKI, m.m.v. MARIE-ANNE VAN DER CRUIJS-GILISSEN, *Limburgse Verwantschappen*, Gronsveld en Rotterdam 2012, passim.
 45. J.G. MORREAU, Een genealogie Morreau, in: *Gens Nostra* 20 (1965), 167-177. J.G. MORREAU, Een genealogie Morreau (Moreau) - II, in: *Gens Nostra* 24 (1969), 69-79.
 46. M. BLONDEL, *Receveur, twee eeuwen ellewaren*, Venlo 1949.
 47. E.M.A.H. DELHOUGNE, *Genealogieën van Roermondse geslachten*, deel I, Maastricht 1956, 138-142. CLAIRE

- NICOLAS WHITE, *Joep Nicolas, leven en werk*, Venlo 1979, 15. ZSUZSANNA VAN RUYVEN-ZEMAN, De Firma Nicolas te Roermond. Glasschilderkunst uit de negentiende en vroeg-twintigste eeuw, in: *PSHAL* 132 (1996), 203.
48. Zie mijn bijdrage: De Waalse wortels van de Maastrichtse familie Absil (nog te verschijnen in het *LTG*).
 49. JAN VERZIJL, De architectenfamilie Soiron, in: *De Limburgse Leeuw* 11 (1963), 73-86. W.E.S.L. KEIJSER-SCHUURMAN, Een bijzondere nalatenschap; meubeltekeningen in de albums van Matthias Soiron, in: *PSHAL* 138 (2002), 5-219.
 50. L.J. MORREAU, Jan Collaerd, aannemer te Maastricht in de eerste decennia van de 18^e eeuw, in: *De Limburgse Leeuw* 10 (1962), 89-93.
 51. L. CORTEN, Genealogie Dumoulin of Du Moulin, in: *De Limburgse Leeuw* 3 (1954-1955), 49-57; met aanvullingen 5 (1956-1957), 121-122. Het gezin van Lambert Joseph Dumoulin en Elisabeth Risack is in deze publicatie niet compleet.
 52. PAUL ARNOLD, JAC VAN DEN BOOGARD, *Over de Maas. Varen en spelevaren door de eeuwen heen*, Maastricht 2005 [= Maastrichts Silhouet, 61]. Voor genealogische gegevens, zie: FUNS PATELSKI, m.m.v. MARIE-ANNE VAN DER CRUIJS-GILISSEN, *Limburgse Verwantschappen*, Gronsveld en Rotterdam 2012, 26-27.
 53. E.M.A.H. DELHOUGNE, in: *Genealogieën*, deel IV, Roermond 1974, 234-239.
 54. E.M.A.H. DELHOUGNE, in: *Genealogieën*, deel I, Nijmegen 1957, 67-74.
 55. *Ibidem*, 128-134.
 56. TH. WINGENS, Twee Hennequin's: de Maastrichtse burgemeester Jean-François Hennequin (1772-1846) en de kapitein der genie Johan Jacobus Hennequin (1796-1880), in: *De Limburgse Leeuw* 11 (1963), 61-71.
 57. J. PHILIPPENS, J.H.J. GULIKERS, JAC. VAN TERM, *Beknopte genealogische geschiedenis van de oudste zes generaties van de familie Le Germéal de Berleur, Le Lohier, d'Aulichamps, Lhoëst d'Aulichamps en Lhoëst ± 1385 - ± 1620*, Maastricht 1972.
 58. TJEU HERMANS, Waals en Noblesse. Een bijnaam en een familienaam in Neer met dezelfde oorsprong, in: *Oos Naer* 17 (2015), nr. 66, 2-10. TJEU HERMANS, Een bezoek aan Villers-le-Bouillet, in: *idem*, 11-13.
 59. M. GRAEF, R. MAGNÉE e.a., *Kasteel Horn en zijn bewoners*, Horn 2011, 163-252. Zie ook: *Nederland's Patriciaat* 66 (1982), 207-213.
 60. RÉGIS DE LA HAYE, Van Hoei naar Weert. De leidekkersfamilie Lalieu, in: *LTG* 43 (2015), 53-55.
 61. E.M.A.H. DELHOUGNE, *Genealogieën van Roermondse geslachten*, deel II, Maastricht 1956, 69-76.
 62. P.J.M. REIJNDERS, *Schatorie, Schatorjé. Verre landen en grote hoogten*, Goirle 1993.
 63. E.M.A.H. DELHOUGNE, *Genealogieën van Roermondse geslachten*, deel I, Maastricht 1956, 136-137.
 64. *Ibidem*, 95-96.
 65. *Ibidem*, deel II, Maastricht 1956, 101-102.
 66. Zie o.a.: JEAN LE PAS, La famille de Stembert et celles qui en sont issues, in: *Bulletin des Archives Vervétoises*, tome 11 (1976).
 67. J.H., [Necrologie] II. Jan Baptista Sivré, in: *PSHAL* 26 (1889), 465-469.
 68. E.M.A.H. DELHOUGNE, *Genealogieën van Roermondse geslachten*, deel I, Maastricht 1956, 172-175.
 69. PETER NISSEN, HEIN VAN DER BRUGGEN, *Roermond. Biografie van een stad en haar bewoners*, Hilversum 2014, 473-477.
 70. LUCIEN VANSTIPELEN, *La vallée du Geer. 20 ans en terre de France, 1795-1815. Les années qui ont bouleversé notre Histoire*, 4 delen, 2013. De inhoud van dit werk is overigens veel breder dan de titel doet vermoeden.
 71. R.J.G. OPDENAKKER, C.P.M. CUYPERS, De familienaam Frenay tussen 1790 en 1920 te Maastricht, in: *LTG* 27 (1999), 39-41.
 72. P. PEUMANS, De familie Duchateau te Herderen en Riemst, in: *De Limburgse Leeuw* 8 (1959-60), 1-10.
 73. HARRY STRUIKERS, De familie Passue in Urmond en Berg aan de Maas. Genealogische aantekeningen over een Waals geslacht, in: *LTG* 16 (1988), 99-102.
 74. JAN TITULAER, *Genealogie van het geslacht Titulaer*, Venlo 1985. JAN TITULAER, *Historiek van de familie Titulaer*, Baarlo 2012.
 75. FUNS PATELSKI, De familie Wijers uit Eijsden, voordien In de Wijer uit Berneau, in: *LTG* 40 (2012), 99-120.
 76. H.O.J.H. BAUDUIN, Kwartierstaat van ir. H.O.J.H. Bauduin, in: *De Limburgse Leeuw* 10 (1962), 65-73. *Nederland's Patriciaat* 38 (1952), 32-47.
 77. J.H. STRUIKERS, *De familie Purnot en Pernot. Geschiedenis van een Maasschippersgeslacht*, Berg aan de Maas 1978.
 78. Een overzichtsartikel geeft: P.J. LESTRADE, Ketellappers, koperslagers en paraplu makers uit Auvergne, in: *Gens Nostra* 41 (1986), 1-4. Zie de website: <http://www.vrienden-van-auvergne.nl>, en het boek: P.J. LESTRADE, T. LESTRADE-AARTS, *Ketellappers, koperslagers en parapluverkopers uit Auvergne in Nederland*, 1998 (derde uitgave).
 79. LIDWIEN SCHIPHORST, 'Een doelmatig ingerigt lokaal voor de geprojecteerde bestemming'. De neogotische inrichting van het Rijksarchief in de oude Minderbroederskerk, in: *Achter de Minderbroeders. Opstellen over bijzondere stukken en voorwerpen van het Rijksarchief in Limburg*, Maastricht 1996, 113-134.
 80. Over hem en zijn familie uitgebreid: FUNS PATELSKI, m.m.v. MARIE-ANNE VAN DER CRUIJS-GILISSEN, *Limburgse Verwantschappen*, Gronsveld en Rotterdam 2012, 174-182.
 81. Over de pastoors van Schinnen: H. PIJLS, Lijst van pastoors van Schinnen, in: *De Maasgouw* 33 (1911), 1-6, 9-14, 24.
 82. P.M. POTTEN, Kwartierstaat Potten-Petri, in: *LTG* 16 (1988), 7-12.
 83. Met dank aan de dames Tonny Boumans-Leunissen en Lucie Schoutens-Meijers, die mij hierop attent maakten.
 84. Zie bijvoorbeeld:
 - voor Nederland: <http://www.meertens.knaw.nl/nfb/>.
 - voor België: <http://www.familienaam.be/>.
 - voor Duitsland: <http://www.verwandt.de/karten/>.
 - voor Frankrijk: <http://www.genealogie.com/nom-de-famille/>.
 85. <http://www.allelimburgers.nl/>.
 86. <http://www.cbg.nl>.
 87. <http://genwiki.nl/limburg/index.php?title=Genealogie%C3%ABn>.

A.S.M. (FUNS)
 PATELSKI

De herkomst van de familie Damoiseaux

Een Waalse pachtersfamilie in Zuid-Limburg

De familie Damoiseaux geniet bij Limburgse genealogen een ruime belangstelling. In het vorig jaar verschenen *Derde Limburgs Kwartierstatenboek* komt de familienaam in liefst zeven kwartierstaten voor, te weten Damoiseaux-Wierts 34, Damoiseaux-Habets 35, Franssen-Damoiseaux 42, Haesen-Van Reij 51, In de Braekt-Counotte 65, Lambriks-Van Mierlo 79 en Timmers-Simons 148.¹ Bij nadere bestudering blijkt de gepresenteerde informatie echter niet altijd eensluidend.

Ook in eerder publicaties is de familie Damoiseaux in kwartierstaten van veelal Zuid-Limburgers terug te vinden.² Persoonlijkheden als Yvonne Timmerman-Buck, lid van de Raad van State en voormalig voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal; econoom en hotelondernemer Theo Coonen (1932-2015) en de Valkenburgse kunstschilder Guillaume Stassen (1923-1955) stammen eveneens uit de familie Damoiseaux.³

Ir. Hans Franssen uit Nuth publiceerde in 2015 een uitgebreide afstammingslijn van zijn moeders familie Damoiseaux in het *Ledenmagazine van Heemkundevereniging Schin op Geul*.⁴ Ook is van zijn hand de kwartierstaat Franssen-Damoiseaux in voormeld *Derde Limburgs Kwartierstatenboek*.

Dit alles is voor schrijver dezes reden om zijn niet eerder gepubliceerd onderzoek naar de herkomst van de familie Damoiseaux uit de heerlijkheid Oud-Valkenburg, aangevuld met de uitwerking van de oudste gezinnen in Zuid-Limburg, alsnog te publiceren.

Met dank aan Hans Franssen uit Nuth voor zijn medewerking en het ter beschikking stellen van de fraaie foto's en illustraties. Eveneens dank aan Math Winthagen uit Klimmen voor het ter beschikking stellen van zijn documentatie.

Het boek van Bèr Gulikers

Het begon in 1985. In dat jaar verscheen van de hand van wijlen de Maastrichtenaar Bèr Gulikers (1910-1995) in boekvorm een uitvoerige genealogie over de Zuid-Limburgse familie Damoiseaux.⁵ Het bleek een meermaals geraadpleegd werk te worden.

De stamboom begint met Henri le Damoiseau, die in de eerste helft van 18e eeuw leefde te IJzeren onder Oud-Valkenburg en van wie de herkomst niet bekend was. Het betrof een pachtersfamilie met een Franstalige familienaam. Van Régis de la Haye had ik inmiddels wel begrepen dat in Wallonië gezocht moest worden. Maar waar?

Henri was meerdere keren gehuwd. Over de identiteit van de moeder van de kinderen van Henri bestond bij de auteur enige twijfel. Gulikers vermeldde de namen van zijn twee bekende vrouwen Maria Grandjean en Johanna Delnoye, terug te vinden in de doop-, trouw- en begraafregisters (DTB's) van Oud-Valkenburg, onder voorbehoud. Het zou namelijk mogelijk zijn dat een zekere Margaretha Malveau de moeder van zijn kinderen zou zijn geweest.⁶

De lezers van dit tijdschrift zijn regelmatig voorzien van genealogische informatie over onder meer families van Waalse boeren die in de 16e, 17e en 18e eeuw als halfwinner een van de vele Limburgse pachthoven betrokken. In dit nummer plaatst Régis de la Haye uit Maastricht een totaaloverzicht van onderzochte families in Limburg met een Franstalige familienaam, uiteraard voor zover deze auteur bekend zijn.

De genealogisch onderzoeker en archivaris Régis de la Haye, auteur van een handleiding voor genealogisch onderzoek in Limburg,¹¹ besteedt reeds vele jaren aandacht aan dit fenomeen. Niet zo verwonderlijk, zijn eigen familie is er een prachtig voorbeeld van.

Samen met zijn neef Jo Hoen uit Beek, beiden waren redacteur van dit tijdschrift, publiceerde hij een uitvoerige genealogie Delahaye. Tien delen omvat dit levenswerk, uitgegeven in 15 bandjes van gemiddeld 84 bladzijden. In totaal 1.250 bladzijden genealogie en familiegeschiedenis.

Het laatste en tiende deel met aanvullingen en een register op de vorige delen verscheen in 2015. Uit dit genealogische levenswerk wordt door velen geciteerd, vooral in kwartierstaten, maar helaas niet altijd even correct en meer dan eens zonder bronvermelding. Vooral op internet, hetgeen de auteurs schromelijk tekort doet.¹² De delen zijn nog verkrijgbaar bij johoen@kpnplanet.nl.

De heerlijkheid en parochie Oud-Valkenburg op de Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen en getekend op initiatief van graaf Joseph de Ferraris (1726-1814). De opmetingen vonden plaats in de periode 1771-1778. Op de kaart zijn met pijltjes aangegeven de pachthoeven waarop leden van de familie Damoiseaux boerden. 1. de Smitsershof aan de Limietstraat, 2. de Hellinxhof op de hoek Dorpstraat-Sint Rosastraat, 3. de boerderij van Cornelius Haesen en Emerentiana le Damoiseau op de hoek Kenkersweg-Gats (thans Sibberkerkstraat), 4. het Sibberhuiske.

Eerder, in 1981, publiceerde Victor Claessens (1944-2006) uit Berg en Terblijt in een voetnoot een fragmentgenealogie over de oudere generaties Damoiseaux te Sibbe. Zonder enige terughoudendheid vermeldde hij al wel Margaretha Malvaux als eerste vrouw van Henri Damoiseau, echter zonder bronvermelding. De herkomst van de familie was hem eveneens onbekend.⁷ Bèr Gulikers zal deze oudere publicatie van Victor Claessens niet gekend hebben.

Deze twee publicaties en het gegeven dat enige van mijn toenmalige cliënten afstamden van Henri le Damoiseau waren voor mij eertijds (1986) aanleiding om een nader onderzoek naar zijn familie in te stellen. Zijn herkomst moest toch met zekerheid vastgesteld kunnen worden?

Notarieel archief

Om dit probleem op te lossen bleek onderzoek in de DTB's van Oud-Valkenburg en omliggende plaatsen geen resultaat op te leveren. Andere bronnen moesten worden aangeboord. Een belangrijke bron bij genealogisch onderzoek zijn de bewaard gebleven minuutakten van notarissen en landmeters. Hierin zijn akten te

vinden waarin familierelaties eenduidig omschreven worden. Bijvoorbeeld testamenten, akten van scheiding en deling, overdrachten van onroerend goed tussen verwanten, enz. Maar ook een hypotheekakte kan iemands herkomst verraden. Stel dat halfwinner Henri Damoiseau voor zijn bedrijf geld nodig had en dat leende met als onderpand onroerend goed, dan lagen deze onroerende goederen wellicht in zijn plaats van herkomst. Zij zouden afkomstig kunnen zijn uit zijn ouderlijke nalatenschap. Op deze wijze zou de herkomst van Henri achterhaald kunnen worden.

Dit overwegende werden als eerste de minuutakten van de lokale notaris uit die tijd Joseph L'Allemand geraadpleegd. Hij resideerde in de periode 1727-1756 te Valkenburg.⁸ Zijn zoon Laurentius Josephus L'Allemand volgde hem op. Van hem zijn minuutakten over de periode

1757-1784 bewaard gebleven.⁹ Bij het akte na akte doornemen van de portefeuilles was het al gauw raak. Henri Damoiseau bleek meerdere keren van de diensten van deze notaris gebruik te hebben gemaakt. De gevonden akten bevatten voldoende informatie om zijn herkomst en de naam van zijn eerste echtgenote te kunnen vaststellen. Henri Damoiseau bezat onroerend goed gelegen te Bolland in het Land van Herve. Een onderzoek in de parochieregisters van Bolland lag derhalve het meest voor de hand om het spoor verder te volgen.

De oudere DTB's van dit kerkdorp bevonden zich in 1986 in het gemeentehuis van Herve.¹⁰ De Belgische ambtenaren bleken bij raadpleging heel behulpzaam. Dit resulteerde in aanvullingen op de eerder vermelde publicaties en het vaststellen van de stammoeder van de Zuid-Limburgse familie Damoiseaux. De door Victor Claessens opgevoerde Margaretha Malvaux en het vermoeden van Bèr Gulikers bleken juist te zijn. Henri Damoiseau was eerder gehuwd met Margaretha Malvaux, de moeder van zijn kinderen.

De resultaten van dit onderzoek vindt u in de navolgende fragmentparenteel, met drie generaties nazaten van Henri Damoiseau. Bij verder onderzoek zal de genealogie waarschijnlijk nog dieper in het verleden terug te voeren zijn. Uittreksels van een drietal akten, waaronder het testament van Henri Damoiseau, zijn toegevoegd.

Stamvader Henri Damoiseau

De familie Damoiseaux behoort eveneens tot de groep van Waalse boerengeslachten, wier leden in vroeger

eeuwen als halfwinner en pachter op Zuid-Limburgse hoeven leefden. Henri Damoiseaux (1666-1740) uit Bolland bij Herve, gelegen in het voormalige hertogdom Limburg, was een van hen. Zijn streekgenoot Martin (de) La Haye, geboortig van Mortroux (1672) en gehuwd met Joanna Vilvoye, was hem reeds voorgegaan en pachter van het nabij gelegen Sibberhuuske.¹³ Zij waren niet de enige halfwinners en pachters te Sibbe. Nicolaus Vilvoye, gehuwd met Barbara Beckers, volgde Martin de la Haye op als pachter van het Sibberhuuske. Na hem vinden wij de Waal Joannes Chefneux uit Melen en zijn zoon Simon terug als pachter van hetzelfde goed. Na het overlijden van Simon op 6 sept. 1763 nam zijn vrouw Anna Gertruid Consten uit Voerendaal de pacht over. Zie hierover de (literatuur)studie van Jan Notten over het Sibber Huis.¹⁴ Zijn overzicht van pachters kan aangevuld worden met Christianus Damoiseaux gehuwd met Joanna Catharina Cuijpers, een kleinzoon van Henri Damoiseau. Op de inwonerslijst van Oud-Valkenburg in 1796 opgesteld in opdracht van de Franse overheid komt hij voor als pachter van het Sibberhuuske. In de uitgaven van het *Historisch Genootschap Sibbe-IJzeren* zijn meer bijzonderheden en wetenswaardigheden te vinden over de geschiedenis van huizen, boerderijen en hun bewoners uit deze plaats.¹⁵

Smitsershof te IJzeren

Henri le Damoiseau vestigde zich met zijn tweede echtgenote en zijn vijf kinderen uit zijn eerste huwelijk in het begin van de 18e eeuw als halfwinner te IJzeren op de Smitsershof. Nadien betrok hij in Sibbe de Hellinxhof, een Valkenburgs leengoed in bezit van de familie De Selys de Fanson.

Het gehucht IJzeren ressorteerde in de 18e eeuw grotendeels onder de jurisdictie van de heerlijkheid Oud-Valkenburg in het Oostenrijkse deel van het Land van Valkenburg. Een kleiner deel van IJzeren viel onder de rijksheerlijkheid Wijlre in welk deel eveneens enige bebouwing stond. In de Franse periode vormde deze limiet, de huidige Limietstraat herinnert nog aan die oude grens, de gemeentegrens tussen beide plaatsen. De hoeve lag aan het begin van Limietstraat op het Oostenrijkse deel van IJzeren. Later brandde de Smitsershof af en is er een nieuwe boerderij gebouwd.¹⁶

Op de Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van graaf Joseph de Ferraris (1726-1814), is de *Smitzenhoff* de enige met naam vermelde hoeve van de boerderijen gelegen in de gehuchten IJzeren en Sibbe. De opmetingen voor de Ferrariskaart werden in de periode 1771-1778 verricht.¹⁷

Blijkens een inschrijving in het overlijdensregister van de pastoor van Oud-Valkenburg overleed Maria Grandjean, de tweede vrouw van Henri Damoiseau, op 22 juli 1715 op de Smitsershof te IJzeren. De eerste vrouw van Henri, Marguerite Malvaux, overleed op 1 juni 1709 te Bolland. Henri Damoiseau moet derhalve tussen 1709 en 1715 met zijn gezin de Smitsershof betrokken hebben, vermoedelijk niet zo heel lang na 1709.

Een vluchtige en snelle zoektocht in de overdrachtsregisters van de schepenbank Oud-Valkenburg leverde een akte op waaruit blijkt dat de Smitsershof in die tijd een bezit was van de adellijke familie Van Gulpen.

Baron Guilam Baltasar van Gulpen, Dodemont, enz. had een behoorlijke schuld aan Jacob Wijnant de la Croix opgebouwd, een schuld die was opgelopen tot een bedrag van 5.500 gulden Maastrichter koers. Op 12 sept. 1720 sloten beiden een overeenkomst. De la Croix kreeg het deel dat de baron bezat in de hof van IJzeren genaamd de Smitsershof, bestaande uit ongeveer 32 bunder land, mede het deel in het huis en de hof, voor de duur van negen jaar in belening. De landerijen van de Smitsershof lagen verspreid onder de jurisdicties van Oud-Valkenburg, Wijlre en Margraten. Aan het einde van deze periode diende het uitstaande bedrag van 5.500 gulden te zijn terugbetaald.¹⁸ Henri Damoiseau zal toen reeds met zijn gezin de Smitsershof hebben verlaten en de pacht van de Hellinxhof te Sibbe hebben aanvaard.

De Hellinxhof te Sibbe

Met het derde deel van de kerkegift en de tiende van Schin op Geul was de Hellinxhof te Sibbe, gelegen aan de rand van het Gerendal, een grootleen van Valkenburg. De oudste vermelding dateert volgens de eerste rijksarchivaris van Limburg en priester Jos Habets (1829-1893) uit 1445.¹⁹ Op 20 juli 1570 verkochten Jacob van Lintsenich en Agnes Duppegietter, weduwe van Rudolf van Lintsenich, de Hellinxhof te Sibbe aan de gebroeders Jan en Servaas Hellinx. In 1572 verhuisde Servaas Hellinx het leengoed. Waarschijnlijk is de naam Hellinxhof ontleend aan deze familie Hellinx. Op 27 mei 1609 werd de Hellinxhof verheven door Jan Celis (De Selys). Vanaf die tijd bleef het goed bijna twee eeuwen in bezit van (aan)verwanten van de adellijke familie De Selys, later De Selys de Fanson.

Op 21 april 1792 verkocht Pierre Robert baron de Selys, heer te Jeneffe, Opoeteren en Dorne, de Hellinxhof met een derde van de grote tienden en een kwart van de kerkegift van Oud-Valkenburg aan Leonardus

Wapen van de familie Damoiseaux uit het boek *Limburgsche Wapens*, onder redactie van J.M. v.d. Venne, Maastricht 1925. Volgens zijn omschrijving: "In zilver een rood Sint Andrieskruis, beladen met vijf gouden ringen. Dekkleden: zilver en rood."

*De Hellinxhof
gezien vanuit
het noorden.*

Jacobs uit Vilt en diens broer Theodorus Jacobs uit Maastricht voor 60.000 gulden.²⁰ Leonardus Jacobs was gehuwd met Elisabeth Damoiseau, een kleindochter van Henri Damoiseau.

Het huidige woonhuis zou volgens het monumentenregister omstreeks het jaar 1700 zijn gebouwd of verbouwd.²¹ De tegenwoordige eigenaar, de landbouwersfamilie Huijnen-Herben, gaf begin tachtiger jaren van de vorige eeuw een geheel andere bestemming aan het complex. Zij vestigden er met succes een kampeergelegenheid genaamd Camping De Linde.²²

Een huis te Feneur

Een van de akten te vinden bij notaris Joseph L'Allemand gaat over een huis van Henri le Damoiseau, gelegen te Feneur. Hij verklaarde op 16 juni 1731 als *le*

De huidige Hellinxhof. De schuur met toegangspoort is inmiddels afgebroken waardoor de binnenplaats geheel open is komen te liggen.

honorabile Henri Damoiseau, censier a Sibbe sur la cense de madame Selis, gehuwd met Jenne Dellenooz, dat hij in Feneur een huis in eigendom had. Een aanliggend pand was eigendom van Jean Rigeaux le Dent, die dat huis had gekocht van Matthieu Piron. Jean Rigeaux le Dent had voor zijn huis een oven (*un four a cuire*) gebouwd, die het licht wegnam van het huis van Henri Damoiseau. Henri protesteerde hiertegen en diende een rekest in bij het schepengerecht van Feneur. Hij eiste dat de oven werd afgebroken. Jean Rigeaux le Dent zag de bui al hangen en wilde, vanwege de daaraan verbonden hoge kosten, het niet tot een langdurig en kostbaar proces laten komen. Hij was bereid tot een schikking. Henri Damoiseau machtigde zijn zwager François Piron om in Feneur voor hem op te treden en eventueel tot een schikking te komen. Voor het geval dat Jean Rigeaux le Dent toch niet zou willen schikken of zich niet aan een schikking zou houden, stelde Henri Damoiseau burgemeester Nivelles aan als zijn procureur, om voor hem rekest in te dienen en eventueel te procederen. De Franstalige akte was ondertekend door de notaris en de twee getuigen *Remij Dellesupches* en *I Jean Chesneux* (Chefneux), als getuigen.²³

In een akte verleden op 31 maart 1732 voor dezelfde notaris troffen Henri le Damoiseau en zijn derde vrouw Jenne Delnoe een regeling in geval van overlijden ten gunste van zijn jongste kinderen uit zijn eerste huwelijk. Jenne Delnoe verklaarde, met toestemming van haar echtgenoot *Henri Damseau*, dat mocht zij haar man overleven, zij afstand zou doen van haar recht van levenslang vruchtgebruik op alle roerende goederen, vruchten, gezaaide granen, etc, ten behoeve van de twee jongste kinderen uit het eerste huwelijk van haar man, met name: Henri en Emerentiana. Ter compensatie dienden deze twee kinderen aan haar een kapitaal van 200 gulden uit te keren met bovendien een koe, een bed met kussen, overdek, deken, lakens, etc. De kinderen verplichtten zich tevens de begrafenissen van hun vader te bekostigen.²⁴

Testament van Henri Damoiseau

Henri Damoiseau, censier de la cense communement appellée Hellinx hoff, scituée au village de Sibbe jurisdiction de Vieux Faucomont, gezond van geest en lichaam, testeerde op 2 mei 1740 voor notaris Joseph L'Allemand, ten huize van Mathieu Queijsen gelegen in de jurisdictie van Oud-Valkenburg. De testateur was nog steeds gehuwd met Jenne Delnauw (Delnoe, Delnooz, enz.²⁵), volgens het testament zijn tweede echtgenote, in werkelijkheid zijn derde.

Henri Damoiseau wenste begraven te worden op het kerkhof van de parochie alwaar hij kwam te overlijden. De kosten van zijn uitvaart moesten betaald worden door zijn universele erfgenamen. Bij zijn uitvaart dienden 6 *mesures* te worden verdeeld onder de behoeftigen van de parochie. Voor zijn zieleheil dienden 25 missen te worden gelezen.

Uit zijn eerste huwelijk met Margariet Malvaux werden vijf kinderen geboren. De vier oudsten waren gehuwd en reeds eerder met goederen bedacht. Zijn jongste zoon, *Henri Damoiseau le jeune*, was nog ongehuwd en woonde en werkte bij zijn vader op de boerderij. Hij had nog geen vaderlijke donaties ontvangen. Mede omdat hij de feitelijke leiding over de

pachthoeve had, benoemde zijn vader hem tot universele erfgenaam van al zijn roerende goederen, zoals: koper, tin, ijzer, bedden, dekens, linnengoed, kasten, houtwerk, beesten en dieren, landbouw-werktuigen, graan, vlees en alle andere voorraden, het aanwezige geld, enz. Mocht zijn vrouw Jenne Delnauw hem overleven, dan diende zijn zoon de overeenkomst te respecteren, die hij testateur enige jaren geleden [31 maart 1732] met zijn vrouw was aangegaan.

Tot zijn universele erfgenamen van zijn onroerende goederen, waar ook gelegen, benoemde hij zijn vijf kinderen, te weten: Servais, Jaque, Michiel, Emerentiana en Henri Damoiseau. Na zijn dood dienden zij zijn onroerende goederen in vijf gelijke parten te verdelen.

Henri Damoiseau kon niet schrijven en ondertekende het Franstalige testament met een kruisje. De getuigen Nicolas Demolin en Jean Chefneux waren de schrijfkunst wel machtig en ondertekenden met hun naam samen met notaris Joseph L'Allemand.²⁶

Genealogisch fragment Damoiseau(x)

In navolgend genealogisch fragment zijn het gezin van Henri le Damoiseau in Bolland en de gezinnen van zijn vijf kinderen uitvoerig beschreven. Van Henri zijn 43 kleinkinderen bekend, van wie de meesten in de voetsporen van hun ouders en grootvader Henri traden. Zij leefden en boerden onder meer op de Hellinxhof te Sibbe, de hoeve Vaeshartelt onder Meerssen, de hoeve van huis Severen te Amby, de Gravenhof te Amby, de hoeve Bethlehem te Limmel, de hoeve Groot-Breinderade te Nagelbeek onder Schinnen, de hoeve Nieuw Ehrenstein onder Kerkrade, de voorhof van kasteel Neubourg te Gulpen, de hoeve van het Sibberhuuske, de hoeve van huis Blankenberg te Cadier en de Walemerhof onder Schin op Geul. Veel van hun kinderen en kleinkinderen zette deze traditie van pachter en halfwinner voort.

I. Servais Henrij Guillaume dit le Damzeau, overl. Bolland 8 nov. 1697 *fort pieusement* [zeer vroom]; tr. vóór 22 sept. 1666 **Catharina Jacobi Fagar (Sauvaige)**, overl. Bolland 8 mei 1703.

Uit dit huwelijk onder meer:²⁷

1. *Henricus filius Servatij Henrici Guilielmi*, ged. Bolland 22 sept. 1666 {peetouders: Paschasius Gerardi, Gertrudis Henrici Guilielmi}, **volgt II.**

II. Henricus (Henri) le Damoiseau, ged. Bolland 22 sept. 1666, landbouwer, halfwinner op de Smitsershof te IJzeren onder Oud-Valkenburg (1715), op de Hellinxhof te Sibbe onder Oud-Valkenburg (1740), eigenaar van een huis en landerijen²⁸ gelegen te Bolland en te Feneur, testeerde 2 mei 1740 voor notaris Jos. L'Allemand uit Valkenburg. Henri Damoiseau was Franstalig en kon niet schrijven, overl. IJzeren par. Oud-Valkenburg 26 dec. 1747; tr. 1e Bolland 2 febr. 1693 {get.: Gerard D'elle Fosse, Jeniton Clercq} **Marguerite Malvaux**, geb. ca. 1668 (geschat), overl. Bolland 1 juni 1709, dochter van Jacquemin Malvaux en Elisabeth Leclercq;²⁹ tr. 2e **Maria Grandjean**, overl. *op den Smitsershof* te IJzeren par. Oud-Valkenburg 22 juli 1715, begr. Oud-Valkenburg 24 juli 1715; tr. 3e Oud-Valkenburg 2 febr. 1716 met een losbrief afgegeven te St. André {get.: Jacobus Jonghen koster, Joanna Laven} **Joanna Del Nooijz** (Delnoe, Delnauw), overl. Oud-Valkenburg 7 okt. 1747, dochter van Martinus Del Nooijz, gegoed te Feneur par. Saint-Remy.

Uit het eerste huwelijk:

1. Servatius le Damoiseau, ged. Bolland 4 jan. 1695 als *Servais le D'amsaij fils de Henrij Guillaume aultrement dict le D'amsaij* {peetouders: Jacq Malvaux, Martine fille Servais Guillaume}, **volgt III-1.**
2. Jacobus Lambertus le Damoiseau, ged. Bolland 25 maart 1697 als *Jacque Lambert fils a Henrij*

Luchtopname uit 1953 van de Hellinxhof te Sibbe, toen nog een landbouwbedrijf.

- Guillaume* {peetouders: Gerard Guillaume, Catharine Le Clercq}, **volgt III-2.**
3. Michael le Damoiseau, ged. Bolland 26 april 1700 als *Michel fils a Henrij Servais Guillaume* {peetouders: Michel Neuve Cour, Catharine Du Mont}, **volgt III-3.**
 4. Emerentiana le Damoiseau, ged. Bolland 14 nov. 1703 als *Emerentiane fille a Henrij Servais le Damzaij* {peetouders: Olivier le Clercq, la demoiselle Emerentiane Wadeux}, **volgt III-4.**
 5. Henricus le Damoiseau, ged. Bolland 19 nov. 1706 als *Henrij fils a Henrij Servais le Damzaij* {peetouders: Anthoin le Haen, Catharine Servais le Damzaij}, **volgt III-5.**

III-1. **Servatius le Damoiseau**, ged. Bolland 4 jan. 1695, landbouwer, pachter van de hoeve Vaeshartelt onder Meerssen, overl. Vaeshartelt 21 jan. 1746, begr. Meerssen 23; tr. Wijlre 26 jan. 1721 [volgens inschrijving in het huwelijksregister van Oud-Valkenburg] **Catharina Houtermans**, geb. Scheulder onder Wijlre ca. 1698 (geschat), overl. Oud-Valkenburg 17 juli 1768, begr. in de kerk aldaar, dochter van Reijnerus Houtermans, landbouwer aanvankelijk te Margraten later te Scheulder, en Ursula Brouwers.

Uit dit huwelijk:

1. Henricus (Hendrik) le Damoiseau (Damoiseaux), ged. Oud-Valkenburg 18 jan. 1722 {peetouders: Michael le Damoiseau, N.N. Houtermans}, landbouwer, aanvankelijk te Vliek onder Ulestraten (1744), later pachter van de hoeve Vaeshartelt (1765), begr. Bunde 14 dec. 1770 *villicus domini Lenaerts*; ondertr. 1e burgerlijk voor de dominee van Meerssen (conform Ehtreglement) 18 april 1744, tr. burgerlijk idem 3 mei 1744 **Anna Habets**, ged. Schimmert 5 juni 1718, overl. aldaar 27 nov. 1751,³⁰ begr. aldaar 29 *fondavit anniversarium perpetuum*,³¹ dochter van Jan Habets en Gertrudis Goossens,³² weduwe van Frans Swelsen; ondertr. 2e burgerlijk voor de dominee van Meerssen (conform Ehtreglement) 18 jan. 1755, tr. burgerlijk idem 2 febr. 1755 **Anna Maria La Rose** (Lemaire, Lemeer),³³ ged. Meerssen 5 febr. 1723, landbouwster, pachtster van de kasteelhoeve Genhoes te Oud-Valkenburg 1773,³⁴ overl. Oud-Valkenburg 12 juni 1811, dochter van Michael Lemaire (Lemeer, La Maer) en Maria Volders (Vollers).
2. Renerus le Damoiseau, ged. Oud-Valkenburg 23 mei 1723 {peetouders: Jacobus le Damoiseau, Anna Houtermans}.
3. Margaritha le Damoiseau (Damsar), geb. IJzeren, ged. Oud-Valkenburg 13 jan. 1726 {peetouders: Petrus Bemelmans namens Wilhelmus Houtermans, Emerentiana le Damoiseau}, woonde bij haar huwelijk op Vaeshartelt, overl. Itteren 9 sept. 1795; tr. Itteren 10 febr. 1749, ondertr. burgerlijk voor de dominee van Meerssen (conform Ehtreglement) 26 jan. 1749 **Joannes Kengen** (Cengen), ged. Itteren 27 jan., febr. of maart 1724, landbouwer, overl. na 9 sept. 1795, zoon van Joannes Kengen, schattheffer van Itteren, en Elisabetha Schepers. Hun kinderen werden gedoopt te Itteren.
4. Anna Ursula le Damoiseau, ged. Oud-Valkenburg

- 31 dec. 1727 {peetouders: Henricus le Damoiseau, Joanna Houtermans}, overl. jong vóór 10 april 1733.
5. Mathias le Damoiseau (Damoiseaux), ged. Oud-Valkenburg 24 febr. 1729 {peetouders: Thomas Del Suppech, Gertrudis Houtermans}, landbouwer, r.-k. priester, volgde in 1763 de overleden Maximilianus Schnackers op als pastoor van de H. Joannes de Doperparochie te Oud-Valkenburg 1763-1807, overl. Oud-Valkenburg 12 juni 1810.³⁵

De parochiekerk van Oud-Valkenburg waar de inwoners van Sibbe te kerke gingen en Mathias le Damoiseau in de periode 1763-1807 pastoor was. Foto: Thijs Habets, Vakenburg.

6. Anna Ursula le Damoiseau (Damasau), ged. Oud-Valkenburg 10 april 1733 {peetouders: Christianus Frins, Catharina Duijsings echtgenote van Joannes Ploumen}, overl. Vaeshartelt 25 nov. 1748, begr. Meerssen 27, *caelebs* [= ongehuwd].

III-2. **Jacobus Lambertus le Damoiseau** (Dampson, Damso), ged. Bolland 25 maart 1697, landbouwer te IJzeren onder Wijlre, overl. IJzeren, begr. Wijlre 22 okt. 1748; tr. 1e vermoedelijk Wijlre (op 17 april 1719 gaf de pastoor van Oud-Valkenburg aan de bruidegom een losbrief om elders te kunnen huwen) **Catharina Smitsmans**, afkomstig van Wijlre, overl. IJzeren, begr. Wijlre 29 april 1736, dochter van Hubert Smitsmans,³⁶ tr. 2e burgerlijk Gulpen voor de dominee (conform Ehtreglement) 21 dec. 1736 **Beatrix Hoersels**, weduwe van Nicolaus Pons (Pontzen) uit Scheulder. De gehuwde kinderen uit het huwelijk Damoiseau-Smitsmans staan vermeld in enkele akten verleden voor notaris H. Wijnants te Schin op Geul.³⁷

Uit het eerste huwelijk:³⁸

1. Maria Damoiseaux (Damso), geb. IJzeren onder Wijlre ca. 1719 (geschat), overl. Berg (dorp) gem. Berg en Terblijt 20 floréal X (10 mei 1802), tr. Berg en Terblijt 11 jan. 1761 {get.: Wouter Claessen, Joannes Claessen, Catharina Claessen} **Joannes Claessen** (Claessens), geb. Berg (dorp), ged. Berg en Terblijt 6 maart 1712, landbouwer, overl. Berg par. Berg en Terblijt 23 jan. 1795, zoon van Walterus Claessen, landbouwer, en Catharina

- Wouters.³⁹ Dit laatste echtpaar kreeg twee kinderen te Berg en Terblijt, van wie Walterus Claessens trouwde met Maria Margaretha Huijts (Heuts). Zij hebben een omvangrijk nageslacht.⁴⁰
2. Maria Catharina Damoiseaux (Damason), geb. IJzeren onder Wijlre ca. 1721 (geschat), woonde bij haar huwelijk te Maastricht in de parochie van Sint-Jacobus, overl. Lanaken 25 dec. 1776; tr. Lanaken 7 mei 1758 {get.: Joannes Custers, Godefridus Custers} **Lambertus Custers**, ged. Lanaken 13 jan. 1727, landbouwer, overl. Lanaken 2 okt. 1768, zoon van Wilhelmus Custers en Elisabetha Rutten; weduwnaar van Anna Groetdasch. Uit dit huwelijk werden kinderen gedoopt te Lanaken.
 3. Margaretha Damoiseaux (Damsou, Damseau, Dumason), geb. IJzeren onder Wijlre ca. 1724 (geschat), overl. IJzeren par. Wijlre 22 nov. 1784; tr. Oud-Valkenburg 2 maart 1745 {get.: Petrus Adamus Daemen, Winandus Bemelmans} **Winandus Daemen**, ged. Oud-Valkenburg 25 sept. 1721, overl. IJzeren gem. Wijlre (Heerstraat 19) 6 nivôse XIII (27 dec. 1804), zoon van Joannes Daemen (die op 9 nov. 1752 verongelukte in de Sibberberg of mergelgroeve), en Gertrudis Smael. Hun kinderen werden gedoopt te Oud-Valkenburg en Wijlre.
 4. Henricus Joannes Damoiseaux (Damseau, Dameson), geb. IJzeren onder Wijlre ca. 1727 (geschat), landbouwer te Rothem, overl. Rothem gem. Meerssen 15 jan. 1807; ondertr. burgerlijk voor de dominee van Meerssen (conform Echtreglement) 6 juli 1757, tr. burgerlijk idem 21 aug. 1757⁴¹ **Maria Catharina van Reijmersdael**, geb. Rothem, ged. Meerssen 19 dec. 1729, overl. Rothem gem. Meerssen 12 thermidor XIII (31 juli 1805), dochter van Mathias van Reijmersdael en Catharina Peerbooms.
 5. Barbara Damsou (Damoiseaux), geb. IJzeren onder Wijlre ca. 1730 (geschat), landbouwster te IJzeren, overl. IJzeren gem. Wijlre (Heerstraat 18) 4 febr. 1807; tr. 1e vóór 4 jan. 1758: **Franciscus Stevens**, overl. IJzeren, begr. Wijlre 7 aug. 1769; tr. 2e Wijlre 1 dec. 1771 {get.: Petrus Fischers, Wilhelmus Caubo, Maria Anna Stevens} **Nicolaus Vissers** (Fischers), geb. Wijlre ca. 1737, overl. IJzeren gem. Wijlre (Heerstraat 18) 26 floréal XIII (16 mei

1805),⁴² begr. Wijlre 18 mei, zoon van Petrus Fischers en N.N. van Loo.

6. Hubertus Damson, geb. IJzeren onder Wijlre ca. 1732 (geschat), overl. IJzeren *in albis*, begr. Wijlre 9 aug. 1733.
7. Gertrudis Damso, geb. IJzeren onder Wijlre ca. 1735 (geschat), overl. IJzeren *in albis*, begr. Wijlre 31 juli 1736.

III-3. **Michael le Damoiseau** (Damoiseaux), ged. Bolland 26 april 1700, landbouwer, pachter van de hoeve van huis Severen te Amby, overl. Amby 18 mei 1765; tr. Oud-Valkenburg 18 febr. 1729 {get.: Henricus le Damoiseau, Margaretha Mor} **Joanna Mor** (Meurs, Moor, Moors), ged. Mheer 4 okt.⁴³ 1706, overl. Amby 27 febr. 1764, dochter van Frambach Moor, landbouwer, aanvankelijk te Mheer, later pachter van de hoeve Geneinde te Broekhem bij Valkenburg, en Maria Somnia (Somya).

Uit dit huwelijk:

1. Henricus Damso (Damausau), ged. Valkenburg 20 jan. 1730 {peetouders: Henricus Damso; Maria Sommas}, overl. Amby 10 okt. 1748 *adolescens viginti annorum* [= jongeling van 20 jaar oud].
2. Frambagius (Franciscus) Dampson (Damiso, Damoiseaux, Damsau), geb. Rothem, ged. Meerssen 29 juli 1731 {peetouders: Henricus Dampson; Margaretha Moor}, landbouwer, pachter van de hoeve Groot-Breinderade (Groot-Breinder) te Nagelbeek onder Schinnen (1766), sedert 1782 eigenaar van de landerijen en vanaf 1785 van de gebouwen van deze hoeve,⁴⁴ overl. hoeve Groot-Breinderade gem. Schinnen 5 ventôse VII (23 febr. 1799); ondertr. burgerlijk voor de dominee van Meerssen (conform Echtreglement) 15 sept. 1759, tr. burgerlijk idem 30 sept. 1759, tr. Amby 30 sept. 1759 {get.: Heillegger Heuts, Margaretha Damsau} **Elisabeth Fischer** (Fisschers, Visschers, Vissers), ged. Epen 15 april 1731, overl. Schinnen 13 dec. 1807, dochter van Andreas Fischer (Vissers, Visschers) en Maria à Campo.
3. Margaretha Dampson (Damoiseaux), ged. Meerssen 10 nov. 1732 {peetouders: Jacobus Moors, Maria Dampson}, overl. Amby (huis nr. 30) 3 jan. 1811; tr. Maastricht (St.-Mart.) 3 nov. 1783 {get.: Joannes Damoiseaux, Theresia Meijers} **Melchior Arnoldus Peusen(s)**, ged. Maastricht (St.-Mart.) 15 maart 1724 (Luikse nativiteit), schoenmaker, overl. Maastricht (Rue du Pont a Wiek = Wijkerbrugstraat) 30 floréal XI (20 mei 1803), zoon van Hermannus Peusen(s) en Maria Catharina Wouters; weduwnaar van Catharina Baggen.⁴⁵
4. Maria Dampson, ged. Meerssen 2 jan. 1734 als dochter van *Michael Dampson en Mari Moors* {peetouders: Nicolaus Moor, Catharina Houtermans}.
5. Jacobus Damsel, ged. Meerssen 10 mei 1735 {peetouders: Jacobus Lenderts, Catharina Coeckx}, landbouwer, overl. Amby 5 prairial IX (25 mei 1801).
6. Servatius Damason (Damoiseaux), ged. Meerssen 25 sept. 1736 {peetouders: Servatius Damason, Petronella Vaessen}, landbouwer, pachter van de hoeve van burgemeester W.H. Cruts te Amby, later

Het poortgebouw van de herenhoeve Severen te Amby.

Een opname uit 1933 van de boerderij van Cornelius Haesen (1701-1778) en Emerentiana le Damoiseau (1703-1791), gezien vanuit de Kenkersweg, gelegen te Sibbe op de hoek van de Kenkersweg en de Gats, de huidige Sibberkerkstraat huisnr. 16.

De boerderij kwam via Alexandrine Haesen (1800-1890), dochter van Michael Haesen en Anna Maria van Reij (zie III-4, sub. 6) in het bezit van de familie Damoiseaux. Alexandrine Haesen trouwde haar achterneef Servaes Damoiseaux (1798-1869), kleinzoon van Henricus en Anna Maria La Rose (Lemaire) (zie III-1, sub. 1).

van de hoeve Nieuw Ehrenstein 1774-1792 onder Kerkrade, overl. hoeve Nieuw Ehrenstein par. Kerkrade 5 maart 1792; ondertr. burgerlijk voor de dominee van Klimmen (conform Echtreglement) 8 jan. 1763, tr. burgerlijk idem 23 jan. 1763, tr. kerkelijk Klimmen 23 jan. 1763 {get.: Lambertus Schonmeckers, Maria Josepha Somja} **Elisabeth Maria Somja** (Somnia), geb. Saint-André ca. 1737,⁴⁶ bij haar burgerlijk huwelijk *jonge dochter geboore te St. Andries en woonende op Ter Veer* = kasteelhoeve Rivieren], overl. Kerkrade 30 ventôse IX (21 maart 1801), dochter van Thomas Somnia, landbouwer te Julemont, Saint-André en Montzen, pachter van de kasteelhoeve Rivieren (Ter Vieren) onder Klimmen, en Anna Catharina Lambinon.

7. Maria Catharina Dampson, ged. Meerssen 9 okt. 1738 {peetouders: Nicolaus Moor, Catharina Houtermans}.
8. Michael Damso (Damasau), ged. Amby 9 nov. 1740 {peetouders: Henricus Damso, Margaretha Somnia}, overl. Amby 5 dec. 1750 *novem annorum adolescens*.
9. Maria Dampso (Damso), ged. Amby 15 april 1742 {peetouders: Cornelius Haesen, Margaritha Dampso}, overl. Amby 21 mei 1742.
10. Adamus Damasou, ged. Amby 6 juni 1743 {peetouders: Adamus Vaessen, Elisabetha Crijns}, landbouwer, overl. Amby 25 jan. 1808; ondertr. burgerlijk voor de dominee van Meerssen (conform Echtreglement) 7 sept. 1782, tr. burgerlijk idem 22 sept. 1782, tr. kerkelijk Amby 22 sept. 1782 {get.: Joannes Damoiseaux, Theresia de la Haije} **Anna Maria de la Haye**,⁴⁷ geb. Wahlwiller, ged.

Mechelen 11 dec. 1748, overl. Amby 9 mei 1840, dochter van Wijnandus de la Haye en Elisabeth Bossier (Boscheir).

11. Anna Maria Damsaun, ged. Amby 28 aug. 1744 {peetouders: Jacobus Damsaun, Anna Maria Brouwers}.
12. Christianus Damasau, ged. Amby 31 okt. 1745 {peetouders: Christianus Crijns, Anna Habets}.
13. Joanna Maria Damasau, ged. Amby 22 mei 1747 {peetouders: Joannes Koninxs namens Hendricus Sauvage, Margaritte Damasau}, overl. Moorveld gem. Ulestraten 9 okt. 1826; ondertr. burgerlijk voor de dominee van Meerssen (conform Echtreglement) 11 april 1778, tr. burgerlijk idem 27 april 1778, tr. kerkelijk Amby 27 april 1778 {get.: Laurentius Damoiseaux, Helena Spiers} **Laurentius Spirs** (Spiers), ged. Amby 26 mei 1749, landbouwer, overl. aldaar (huis nr. 26) 25 maart 1811, zoon van Mathias Spirs (Spiers) en Maria Catharina Haenen.
14. Joannes Damasou, ged. Amby 25 juli 1749 {peetouders: Joannes Kengen, Maria Olislegers}, landbouwer, overl. aldaar (huis nr. 30) 29 nov. 1815.

III-4. **Emerentiana le Damoiseau**, ged. Bolland 14 nov. 1703, overl. Sibbe par. Oud-Valkenburg 1 juli 1791; tr. vóór 10 nov. 1733 **Cornelius Haesen**, ged. Oud-Valkenburg 26 maart 1701, landbouwer te Sibbe op de boerderij gelegen hoek Kenkersweg-Gats, overl. aldaar 24 aug. 1778, zoon van Waltherus Haesen en Alexandrina Haenen.

Uit dit huwelijk:

1. Walterus (Wouter) Haesen (Haasen), geb. Sibbe, ged. Oud-Valkenburg 10 nov. 1733 {peetouders: Henricus le Damoiseau, Agnes Mullenaers}, landbouwer, overl. Voerendaal 15 maart 1782; tr. Oud-Valkenburg 4 febr. 1758 {get.: Joannes Janssen, Alexandrina Haesen} **Anna Ursula Herben**, ged. Oud-Valkenburg 18 aug. 1732, overl. Amby 1 aug. 1813, dochter van Henricus Herben en Helena Vlecken. Uit dit huwelijk kinderen gedoopt te Oud-Valkenburg en Gulpen.
2. Henricus Haesen, geb. Sibbe, ged. Oud-Valkenburg 26 maart 1735 {peetouders: Winandus Bemelmans namens Joannes Haesen, Catharina Houtermans}, woonde in Maastricht (1788), overl. Oud-Valkenburg 6 nov. 1811.
3. Alexandrina (Sandrina) Haesen, geb. Sibbe, ged. Oud-Valkenburg 7 nov. 1736 {peetouders: Winandus Bemelmans namens Petrus Mullenaers, Anna Catharina Mullenaers}, overl. Oud-Valkenburg 5 maart 1819;⁴⁸ tr. 1e Oud-Valkenburg 16 juli 1769 met dispensatie in de derde roep {get.: Servatius Haesen, Maria Elisabetha Schefneux} **Stephanus** (Steven) **Hupperets** (Hopperichs), overl. Mechelen 30 maart 1775; tr. 2e Mechelen 2 april 1777 {get.: Joannes Wilhelmus Braun, Maria Schröders} **Simon van de Bennet**, woonde te Nijswiller, overl. Nijswiller gem. Wittem 28 vendémiaire VIII (20 okt. 1799); weduwnaar van Maria Cornelia Cleusen.
4. Simon Haesen, geb. Sibbe, ged. Oud-Valkenburg 30 maart 1738 {peetouders: Simon Schefneux, Agnes Mullenaers}.

5. Servatius Haesen, geb. Sibbe, ged. Oud-Valkenburg 22 dec. 1739 {peetouders: Henricus le Damoiseau, Alexandrina Haenen}, landbouwer te Sibbe, overl. aldaar gem. Oud-Valkenburg 17 dec. 1806.
6. Michael Haesen (Haezen), geb. Sibbe, ged. Oud-Valkenburg 7 maart 1742 {peetouders: Servatius le Damoiseau, Joanna Mor}, landbouwer, akkerman, overl. Sibbe gem. Oud-Valkenburg 2 aug. 1825, tr. 1e Oud-Valkenburg 6 nov. 1785;⁴⁹ **Cornelia Brouwers**, ged. Margraten 7 april 1754, overl. Oud-Valkenburg 29 sept. 1791, dochter van Wilhelmus Brouwers en Cornelia Meertens (Mertens); weduwe van Franciscus Christianus Ackermans; tr. 2e Valkenburg 10 frimaire VIII (1 dec. 1799), tr. kerkelijk Oud-Valkenburg 30 nov. 1799 {get.: Joannes Hindrix, Anna Catharina Koumans} **Anna Maria van Reij**, geb. Margraten 18 april 1778, overl. Sibbe gem. Oud-Valkenburg 25 mei 1818, dochter van Josephus van Reij,⁵⁰ landbouwer, en Gertrudis Wetsels.
7. Joannes Haesen, geb. Sibbe, ged. Oud-Valkenburg 22 sept. 1743 {peetouders: Winandus Bemelmans namens Henricus Damoiseau, Alexandrina Haenen namens Ida Mullenaers}, brouwer te Sibbe (1811, 1812),⁵¹ overl. Sibbe gem. Oud-Valkenburg 20 juni 1812, tr. Oud-Valkenburg 6 okt. 1793 {get.: Servatius Haesen uit Sibbe, Reijner Paulussen uit Lanaken} **Anna Paulissen**, ged. Lanaken 19 febr. 1745, overl. Sibbe gem. Oud-Valkenburg 2 nivose XII (24 dec. 1803),⁵² dochter van Joannes Paulissen en Catharina Hustinx (Hustings).⁵³
8. Cornelius Haesen, geb. in de mergelgrotten bij Sibbe waarheen de moeder wegens oorlogsgeweld was gevlucht,⁵⁴ ged. Oud-Valkenburg 17 okt. 1746 {peetouders: Henricus Scheers namens Michael le Damoiseau, Elisabeth Vollers}.

III-5. **Henricus (Henri) le Damoiseau**, ged. Bolland 19 nov. 1706, landbouwer, volgde zijn vader op als pachter van de Hellinxhof, overl. Oud-Valkenburg 26 dec. 1775; tr. Oud-Valkenburg 18 april 1744⁵⁵ {get.: Joannes Brouwers, Walterus Haesen, Joanna Brouwers} **Anna Maria Brouwers**, geb. Wijlre ca. 1723 (geschat), landbouwster, pachtster van de Hellinxhof (1792), overl. na 30 juli 1795, dochter van Christianus Brouwers, schepen van de rijksheerlijkheid Wijlre, en Elisabeth Vilvoije.

Uit dit huwelijk:

1. Anna Margaretha le Damoiseau (Damoiseaux), ged. Oud-Valkenburg 20 jan. 1745 {peetouders: Henricus le Damoiseau senior, Elisabeth Vielvoije}, bij haar overlijden eigenaar van de Walemerhof en landerijen gelegen onder Schin op Geul en Valkenburg,⁵⁶ overl. Vilt gem. Berg en Terblijt 8 dec. 1833; tr. Oud-Valkenburg 25 jan. 1767 {get.: Joannes Smeets, Henricus Damoiseaux, Joanna Maria Damoiseaux, Alexandrina Haesen} **Michael Smeets**, ged. Valkenburg 19 febr. 1736, landbouwer, pachter van de Gravenhof te Amby 1768-1784, de voorhof van kasteel Neubourg te Gulpen 1784-1796, een boerderij in de Dorpstraat te Vilt 1796-1806, eigenaar van een huis te Valkenburg, overl. Vilt gem. Berg en Terblijt 20 maart 1806, zoon van Franciscus Smets (Smeets), landbouwer en molenaar, en Anna Catharina Dusinghs (Duizings).⁵⁷
2. Christianus le Damoiseau, ged. Oud-Valkenburg 4 maart 1747 {peetouders: Christianus Brouwers, Emerentiana le Damoiseau namens Joanna Delnoije}, overl. jong vóór 25 aug. 1752.
3. Henricus le Damoiseau, ged. Oud-Valkenburg 4 april 1749 {peetouders: Joannes Weerts, Emerentiana le Damoiseau}.
4. Christianus le Damoiseau, geb. Sibbe, ged. Oud-Valkenburg 25 aug. 1752 {peetouders: Cornelius Haesen, Joanna Brouwers}, landbouwer, pachter van het Sibberhuuske te Sibbe, later van de hoeve Blankenberg te Cadier,⁵⁸ overl. Sibbe gem. Oud-Valkenburg 17 dec. 1830; ondertr. burgerlijk voor de dominee van Heerlen (conform Echtelement) 2 sept. 1775 {get.: Johannes Damoiseaux, Marie Catharina Kupers}, tr. burgerlijk idem 17 sept. 1775, tr. kerkelijk Voerendaal 17 sept. 1775 {get.: Joannes Damoiseaux, Maria Catharina Cuijpers} **Johanna Catharina Cupers** (Cuijpers), geb. Wint-hagen, ged. Voerendaal 12 jan. 1751, overl. Sibbe gem. Oud-Valkenburg 31 dec. 1827, dochter van Joannes Cupers (Cuijpers) en Maria Roosboom (Rosenboom).
5. Joannes le Damoiseau (Damoiseaux), geb. Sibbe, ged. Oud-Valkenburg 27 april 1755 {peetouders: Joannes Brouwers; Margaritta Damoiseau}, overl. Arensgehout gem. Hulsberg 27 nov. 1834, tr. Oud-Valkenburg 18 jan. 1789 {get.: Servatius Damoiseaux wonende in Sibbe, Catharina Geilekercken wonende in de par. Hulsberg} **Joanna Maria Gelekercken** (Geilekercken), ged. Hulsberg 10 maart 1768, overl. Arensgehout gem. Hulsberg 28 juli 1841, dochter van Joannes Gelekercken en Catharina Roobroeck.
6. Servatius (Servaas) le Damoiseau (Damoiseaux),

Toegang tot het herenhuis en de hoeve het Sibberhuuske. Christianus le Damoiseau (Damoiseaux) gehuwd met Johanna Catharina Cupers (Cuijpers) was niet de enige pachter met een Franstalige familienaam op deze hoeve. Zijn voorgangers waren leden van de pachtersfamilies De la Haye, Vilvoije en Chefneux.

geb. Sibbe, ged. Oud-Valkenburg 21 jan. 1758 {peetouders: Petrus Viegen, Alexandrina Haesen}, landbouwer, overl. Limmel (op Genhous) gem. Meerssen 3 okt. 1818.

7. Anna Elisabetha le Damoiseau, geb. Sibbe, ged. Oud-Valkenburg 2 juni 1761 {peetouders: Michael le Damoiseau, Anna Barbara Brouwers}, overl. na 1823;⁵⁹ tr. Oud-Valkenburg 16 dec. 1787 met dispensatie wegens bloedverwantschap in de 3e graad **Leonardus Jacobs** (Jacops), geb. Vilt, ged. Berg en Terblijt 11 mei 1755, landbouwer, samen met zijn broer Theodor pachter van de Hellinxhof welk goed hij in 1794 kocht,⁶⁰ pachter van de hoeve Bethlehem, overl. Limmel (op Genhous) gem. Meerssen 20 juli 1821, zoon van Joannes Jacobs en Sophia du Bois.
8. Maria Anna Damoiseaux, geb. Sibbe, ged. Oud-Valkenburg 14 maart 1764 {peetouders: Joannes Herben, Zophia du Bois}, overl. Sibbe gem. Oud-Valkenburg 5 jan. 1831; tr. Oud-Valkenburg 6 maart 1791 **Joannes Kengen**, ged. Rekem 17 nov. 1753, landbouwer, overl. Berg (op den Hof) gem. Berg en Terblijt 26 aug. 1816, zoon van Paulus Kengen, pachter van de hof Gen Einde te Broekhem bij Valkenburg, en Maria Margaretha Grailet.

De Walemerhof was eigendom van Michael Smeets en Anna Margaretha le Damoiseau. Hun zoon Michael Smeets en zijn echtgenote Maria Catharina Duijsinghs waren in 1824 de bewoners. Zie III-5, sub. 1.

Noten

1. ARNO GRIENS (eindverantwoording) e.a., *Derde Limburgs Kwartierstatenboek*, Maastricht 2015. De kwartierstaten nrs. 34 en 51 zijn ingezonden door Math Winthagen uit Klimmen, nrs. 35 en 79 door Hans van Mierlo uit Susteren, nr. 42 door Hans Franssen uit Nuth, nr. 65 door Koen in de Braekt uit Veldhoven en nr. 148 door Oscar Timmers uit Roosendaal. Allen zijn lid van de Sectie Genealogie van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap. Enkele kwartierstaten zijn aangevuld c.q. (mede)samengesteld door Arno Griens (nr. 35) en Funs Patelski (nrs. 51 en 148).
2. Enkele voorbeelden: P.M.H. BREUKERS, Kwartierstaat van Anna Hubertina Maria Horbach, in: *Gens Nostra* 21 (1966), 14-18. *Limburgs Kwartierstatenboek* [deel 1] 1998, 21, 29; deel 2 (2002), 13, 68. FON WEUSTEN, RALF COUMANS, *Van Sjin? Kwartierstaten van leden van de Heemkundevereniging Schin op Geul*, deel 1 (2011), nrs. 8, 20, 40, 48, 51, 59, 66, 74; deel 2 (2013) nrs. 15, 19, 41, 58, 66; deel 3 (2015) nrs. 11, 14, 16, 28, 56, 57, 62. WIM NOLTEN, Tonbrecher loco cujus stetit Zaunbrecher(s) . . ., in: *Mitteilungen der West-deutschen Gesellschaft für Familienkunde* 103 (2015), 78-80. Het artikel werd kort erna vertaald, enigszins verbeterd en aangevuld, opnieuw gepubliceerd in *GeneVer. Mededelingenblad van de Nederlandse Genealogische Vereniging afdeling Zuid-Limburg*, 18 (2015), 98-104.
3. FUNS PATELSKI, MARIE-ANNE VAN DER CRUIJS, *Limburgse Verwantschappen. Bijzondere familierelaties gebaseerd op de kwartierstaat Van der Cruijs-Gilissen*, Gronsveld en Rotterdam 2012, 26, 31, 56, 76, 183.
4. HANS FRANSSSEN, De familie Damoiseaux in het Geulrandgebied, in: *Ad Golam*, nr. 5, juni 2015, 24-34.
5. BÈR GULIKERS, *Familiekroniek Damoiseaux*, [Maastricht] 1985. Het betreft een gebonden eigen uitgave in een oplage van 300 exemplaren.
6. GULIKERS, *Damoiseaux* 10.
7. V.Th.J. CLAESSENS, A.H.H. HOUBEN, H.L. RAEVEN, H.G. SCHOLS, *Berg en Terblijt. Van twee heerlijkheden naar een gemeente*, Valkenburg aan de Geul 1981, 343-344, noot 15.
8. RHCL, 09.001, NA inv.nrs. 4181-4183, minuutakten notaris Joseph L'Allemand, Valkenburg.
9. RHCL, 09.001, NA inv.nrs. 4184-4188, minuutakten notaris Laurentius Josephus L'Allemand, Valkenburg.
10. De doop-, trouw- en begraafregisters (DTB's) zijn inmiddels overgebracht naar de Archives de l'État te Luik. Vanaf 1730 zijn de DTB's van Bolland digitaal op internet beschikbaar.
<http://www.arch.be/index.php?l=nl&m=genealoog>
11. RÉGIS DE LA HAYE, *Limburgse Voorouders. Handleiding voor genealogisch onderzoek in Limburg*, derde herziene druk, Maastricht 2005.
12. RÉGIS DE LA HAYE, Genealogie versus internet, in: *Limburgs Tijdschrift voor Genealogie*, 43 (2015), 89-92, met een rectificatie 43 (2015), 98.
13. RÉGIS DE LA HAYE, JO HOEN, *Herten in het Woud. Genealogie van de Familie de La Haye. Deel IV. Aan beide zijden van de taalgrens*, Geleen/Sittard 2010, 36-37.
14. JAN G.M. NOTTEN, *Het Sibber Huis. De geschiedenis van een gebouw en zijn bewoners*, Valkenburg aan de Geul 1995, 88-91.
15. Zie onder meer JAN HEUTS e.a., *Sibbe en IJzeren, een verbond door de eeuwen heen*, Sibbe 2005. HANS FRANSSSEN e.a. (redactiecommissie), *Sibbe-IJzeren, woorden, mensen, beelden*, Sibbe-IJzeren 2013.
16. Vriendelijke mededeling van Ir. Hans Franssen uit Nuth.
17. *Historische, Chronologische en Economische Memoires. Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden. Opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris. Limburg*. Speciale uitgave voor de Stichting Maaslandse Monografieën, Brussel 1976.
18. RHCL, RAL, 01.075, LvO inv.nr. 7619, overdrachtsregister van de schepenbank Oud-Valkenburg 1719-1732, digitaal raadpleegbaar via de website www.rhcl.nl.
19. JOS HABETS, De Leenen van Valkenburg, in: *Publications SHAL* (21) 1884, 357-359.
20. Ibidem, 359.
21. <http://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/php/main.php?cAction=show&cOBJnr=36838>.
22. <http://www.campingdelinde.nl/>

23. RHCL, RAL, 09.001, NA inv.nr. 4181, notaris Jos. L'Allemand, Valkenburg, 1731, minuutakte nr. 17.
24. Ibidem, 1732, nr. 4.
25. Gelijk ook de naam Damoiseaux werd de naam Delnoe in vele varianten gespeld en geschreven.
26. RHCL, RAL, 09.001, NA inv.nr. 4182, notaris Jos. L'Allemand, Valkenburg, minuutakte d.d. 2 mei 1740.
27. Zie voor meer kinderen de website van André Comeliau: <http://www.acomeliau.net/0003530.HTM>.
28. RHCL, RAL, 09.001, NA inv.nr. 4182, notaris Jos. L'Allemand, Valkenburg, minuutakte d.d. 23 jan. 1743.
29. Ontleend aan André Comeliau: <http://www.acomeliau.net/0012404.HTM>.
30. Het overlijden werd ook door de dominee van Schimmert in zijn begrafenisregister geregistreerd. Zie over deze dubbele registratie van overlijdens en begrafenis te Schimmert: W.A.J. MUNIER, Beschouwingen rond een overlijdensregister van de Hervormde Gemeente Schimmert, in: *Historische en Heemkundige Studies in en rond het Geuldal. Jaarboek 1993*, Valkenburg aan de Geul 1993, 58-76.
31. De pastoor van Schimmert vermeldde in het overlijdensregister dat voor haar een eeuwigdurend jaargetijde was gesticht.
32. L. HABETS e.a. 'Der Habet' *Kroniek* 8 (maart 1996), 183-184. RHCL, 09.001, NA inv.nr. 4228, notaris G. Philippens, Houthem, minuutakte d.d. 21 mei 1744.
33. In het gezin Lemaire-Volders was dit kind in het doopregister ingeschreven als: 5 feb. [1723] *Baptizata est Anna Maria filia legitima Michielis La Rose et Mariae Volders*. Waarom Michael Lemaire in deze doopinschrijving als Michiel La Rose werd ingeschreven is onbekend.
34. FRANSSEN, *Damoiseaux* 27.
35. Zie over pastoor Damoiseaux: GULIKERS, *Damoiseaux* 81-86. FR.G.H.M. CRUTZEN, Gevecht om een kerk: Oud-Valkenburg versus Sibbe-IJzeren, in: *Historische en Heemkundige Studies in en rond het Geuldal*, Jaarboek 12 (2002), 53-132. FRANSSEN, *Damoiseaux* 28-29.
36. RHCL, 01.075, LvO inv.nr. 7619, d.d. 4 juli 1730, digitaal image 120.
37. RHCL, 09.001, NA inv.nr. 4260, akte 1, d.d. 5 jan. 1792. Idem, inv.nr. 4261, akte 94, d.d. 12 dec. 1795.
38. Het gezin Damoiseaux-Smitsmans woonde in het deel van IJzeren dat ressorteerde onder de parochie van de H. Gertrudis te Wijlre. Het doopregister over de periode 1672-1746 ontbreekt. Mede aan de hand van het wel bewaard gebleven overlijdensregister is een reconstructie gemaakt van de samenstelling van het gezin Damoiseaux-Smitsmans. Zie voor enige mogelijkheden om deze periode genealogisch te overbruggen mijn artikel: De familie Kicken uit Wijlre in de 17e en 18e eeuw, in: *Historische en Heemkundige Studies in en rond het Geuldal*, Jaarboek 1992, 7-64.
39. V.TH.J. CLAESSENS, A.H.H. HOUBEN, H.L. RAEVEN, H.G. SCHOLS, *Berg en Terblijt. Van twee heerlijkheden naar een gemeente*, Valkenburg aan de Geul 1981, 324-325.
40. De meer voormelde auteur VICTOR CLAESSENS was een rechte nazaat van het echtpaar Claessens-Damoiseaux. Zie CLAESSENS, *Berg en Terblijt*, 329.
41. Bij het burgerlijke huwelijk werd een dochter Maria Catharina tegenwoordig gestolt.
42. Het overlijden werd aangegeven door zijn zwager Joannes van Wissen, die op 18 okt. 1767 te Margraten trouwde met Joanna van Loo.
43. Vgl. W. NOLTEN, *GeneVer* 18 (2015), 102.
44. H. PUIJS, *Bijdrage tot de geschiedenis van de Voormalige heerlijkheid Schinnen*, Schinnen 1988, 166-168. [overgedrukt uit *Publications SHAL* 64-65 (1928-1929)].
45. Melchior Arnoldus Peusens, tr. Maastricht (St.-Mart.) 11 sept. 1750 met dispensatie in de derde roep {get.: Theodorus Halvenwegh, Hubertus Malchair, Jacobus Monsieur, Maria Gertrudis Peusens} Catharina Baggen.
46. In de parochieregisters van Saint-André en Julémont bij Dalhem is haar doop niet gevonden.
47. Vgl. DE LA HAYE, HOEN, *Herten in het Woud. III*, 145-146; X 14.
48. Zij overleed ten huize van haar neef de 35-jarige akkerman Henricus Sogelé, die ook het overlijden bij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand aangaf.
49. Het huwelijk werd ingezegend door Mathias Damoiseaux, pastoor van Oud-Valkenburg, een volle neef van de bruidegom Michael Haesen, die kon schrijven en de inschrijving in het huwelijksregister ondertekende. Zijn bruid Cornelia Brouwers verklaarde niet te kunnen schrijven. De pastoor van Margraten vermeldde het huwelijk eveneens in zijn register.
50. Josephus van Reij, geboortig van Remersdael onder Teuven; tr. burgerlijk voor de dominee van Gulpen (conform Echtegtement) 25 juli 1762 Gertrudis Wetsels.
51. FR. CRUTZEN, *Brouwers in Zuid-Limburg, 1795-1814. Een terreinverkenning*, Ransdaal 2013, 67, 157 noten 997-999.
52. In het overlijdensregister van de parochie Oud-Valkenburg staat zij vermeld als zijnde overleden op 4 jan. 1804 om negen uur 's morgens. Deze datum lijkt betrouwbaarder dan de overlijdensakte van de Burgerlijke Stand. Mogelijk was de ambtenaar van de B.S. nog niet erg vertrouwd met de Republikeinse Kalender.
53. Zie voor het echtpaar Joannes Paulissen (1710-1790) - Catharina Hustinx (1714-1779) en voorouders: EDM. DELHOUGNE (red.), *Genealogieën III*, Nijmegen 1959, 66. ELS HUSTINX, JOSEPH MOERS, *Hustinx-Quix, kwartierstaat, genealogie en familiegeschiedenis*, Maastricht 2013, 125.
54. FUNS PATELSKI, Leven en dood in Biebosch en Sibbergroeve, in: *Kwartaal-Magazine Geulrand*, nr. 8 (okt. 1984), 62-63.
55. Zij trouwden te Oud-Valkenburg met dispensatie in de huwelijks afkondigingen (roepen) te Wijlre, de parochie waarin de bruid woonde.
56. GULIKERS, *Damoiseaux* 13. FRANSSEN, *Damoiseaux* 26. In 1824 bewoonde haar zoon Michael Smeets gehuwd met Maria Catharina Duijsinghs met vier kinderen de Walemerhof. FON WEUSTEN, Wie woonde waar? (deel 3) in: *Periodiek van de Heemkundevereniging Schin op Geul* 5 (mei 1994), 6-8.
57. De informatie over het echtpaar Smeets-Damoiseaux is grotendeels ontleend aan: FR.G.H.M. CRUTZEN, Laurens Smeets (1781-1835), stichter van de Gulpener Bierbrouwerij, in: *Historische en Heemkundige Studies in en rond het Geuldal*, Jaarboek 1996, 140 e.v. De brouwer Laurens Smeets was een zoon van het echtpaar Smeets-Damoiseaux. Hij huwde Maria Elisabeth Haesen, dochter van Arnold Haesen en Maria Elisabeth Cheveneux (Chefneux). Laatstgenoemde was eveneens een nazaat van een Waalse pachter.
58. FRANSSEN, *Damoiseaux* 26.
59. GULIKERS, *Damoiseaux* 14. Overlijdensakte niet gevonden.
60. FRANSSEN, *Damoiseaux* 26.

De Genealogiedag Limburg 2016 te Maastricht

Voor de elfde maal wordt de Genealogiedag Limburg gehouden, deze keer op zaterdag 12 maart 2016 in het Regionaal Historisch Centrum Limburg te Maastricht.

Liefst vijf instellingen hebben de organisatie op zich genomen, te weten de Sectie Genealogie van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap (LGOG), de afdelingen Zuid-Limburg en Kempen- en Peelland van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV), Koninklijke Vereniging Familiekunde Vlaanderen - Provincie Limburg vzw (KVFV-L) en het Regionaal Historisch Centrum Limburg (RHCL).

Hoogtepunten zullen zijn de doorlopende genealogische markt, de uitreiking van de Limburgse genealogische onderscheiding *Edmond Delhougne Penning*, de presentatie van een nieuwe Franstalige gids *Petit Guide généalogique Liège-Limbourg* en de presentatie van een nieuw (digitaal?) archief. Er worden meerdere lezingen gehouden en rondleidingen georganiseerd.

Voor mensen die naar buiten willen bestaat de hele dag door de mogelijkheid om op eigen gelegenheid de route van een heraldische stadswandeling te volgen. De route is verkrijgbaar aan de balie.

De dag begint om 11.00 uur en eindigt om 17.00 uur. Zie voor meer informatie de brochure en de website: www.genealogiedag-limburg.nl

Petit Guide généalogique Liège-Limbourg

Veel Walen, zeker uit de nabije provincie Luik, hebben voorouders in Zuid-Limburg. En er leven in Zuid-Limburg veel mensen die van Waalse families afstammen. De taalgrens werpt dan vaak een bijna onoverkomelijke barrière op.

Genealogisch onderzoek in Maastricht, Hasselt en andere archieven in Zuid-Limburg is voor Franstalige onderzoekers nu eenmaal niet gemakkelijk. Allereerst dient men toch enige kennis van de Nederlandse taal te bezitten. Maar vooral, men moet in de studiezaal op weg worden geholpen en gewezen worden op alle beschikbare bronnen, ingangen en indices.

In 1988 had Régis de la Haye, archivaris bij het Rijksarchief in Limburg te Maastricht, een Franstalig A5-gidsje van 24 pagina's gemaakt, onder de titel *Petit Guide généalogique Liège-Limbourg*. Inmiddels is deze gids reeds lang en breed achterhaald: internet bestond nog niet en de pc was nog niet echt ingeburgerd.

Vandaar de noodzaak om een nieuwe uitgave te maken, die up-to-date is. Bovendien kan deze dankzij de ontwikkelingen in de druktechniek geheel full colour uitgegeven worden, met prachtige illustraties. De nieuwe gids is ook uitgebreider. Het is nu een echte handleiding geworden van 52 pagina's.

De *Petit Guide généalogique Liège-Limbourg* is een uitgave van de Sectie Genealogie van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap. Het boekje wordt tijdens de Genealogiedag Limburg op zaterdag 12 maart 2016 in het Regionaal Historisch Centrum Limburg te Maastricht gepresenteerd en is vervolgens te koop voor € 16,00. Eventueel te bestellen middels e-mail bij: info@lgog.nl.

Programma Genealogiedag Limburg

11:00	Genealogiedag Limburg open voor publiek.
11:00-17:00	Genealogische markt in de studiezaal van het RHCL.
11:15	Woord van welkom en officiële opening van de Genealogiedag Limburg door de gedeputeerde van de provincie Limburg voor Financiën, Sport en Cultuur Ger Koopmans.
11:15-15:00	Rondleidingen door het RHCL.
11:25-12:45	Flankerend programma in het auditorium.
11:30	Uitreiking van de onderscheiding <i>Edmond Delhougne Penning</i> .
11:55	Aanbieding boek <i>Petit Guide généalogique Liège-Limbourg</i> , auteur Régis de la Haye.
12:15	Lezing van Régis de la Haye: Maastrichtse vondelingen.
13:00-16:00	Doorlopende presentatie van www.wiewaswie.nl door Fred Baltus in de kapel van het RHCL.
13:30-15:10	Lezingencyclus in het auditorium.
13:30	Neeltje Wessels en Peter Bakker presenteren het nieuwe (digitale?) archief.
14:05	Marie-José Lijten: Arlie jr. en zijn crew, digitaal historisch onderzoek.
14:40	Gerard Venner: het officialaat Roermond 1599-1797 en genealogie.
17:00	Einde Genealogiedag Limburg.

Régis de la Haye

Petit Guide-généalogique Liège - Limbourg

